

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusítása nem bocsátható!

XL. évfolyam

207 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1934. évi szeptember 12

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

MA: LÁSSUK NAGYENYEDET!

És a tábor női fog...

Ebben a civilizált barbárságban mérhetetlen vágy fogja el az emberiség nemesebb részét a boldogabb, békésebb Európa után, amelyet vagy a múltban, vagy a jövőben igyekeznek megtalálni a szabad szellem hősei. Halálos szerelemmel sóvárgunk az emberiség kikristályosodása felé: Kultur-Európa után, melynek felépítésén évszázadok óta fáradoznak az írástudók, tiszta szívű pedagógusok és filozófusok és a szabad gondolat mártirjai, akik vérüket hullatják az idő malterébe és önmagukat építik be a nagy mű falába, amit ha este felhúztak, reggelre leomolva találta az új építők. A legvarosabb időkben, a legvadabb viszályok közepette, borsón terdepelve álmodik legszebben az írástudó. Julien Benda tanítványai a középkor univerzális kultúráját sóvárogják vissza. A Trahison de Clercs szerzője mintegy a tizenkettedik órában korszerűtlen beszéddel fordul a kiválasztottak kicsiny seregéhez: az európai nemzethez, amely nincs kötve földrajzi határokhöz, hanem a mai válságba került nemzetek szabad szellemének láthatatlan közössége. Julien Benda kijelenti legújabb könyvében (Discours à la nation européenne), hogy az új Európába csak egy esztétikai és erkölcsi értékrendszer alapján születethet újja és hogy a megújulás útjai nem Genfben és Hagán át vezetnek, hanem Pláton, Spinozzán és Erasmuson keresztül. Siratja a latin nyelv eltűnését s helyébe a francia nyelvet ajánlja az új Európa számára, lévén a francia a legracionálisabb nyelv. Teljes önfeláldozást, függetlenséget követel az új Európa felépítőitől, Benda emberei tiszta szellemből vannak, csak a Holdban élnek ilyen árnyak, nem dolgoznak, se nem esznek, nincsen aszszonyuk, teljesen egyedül élnek. Ennek az Európának se husa, se vére nincs és soha nem is létezett.

Ennek a ragyogó eszritvel felépített beszédnek egyenes folytatása Babits új könyve, az Európai Irodalom Története. Szikrázó szépségek halmaza, magasztos óda az Amor Sanctus, az egyetemes középkori géniusok hűvös csucsaihoz és panaszos elegia azoknak elmúlásán. Amilyen gyönyörű weekend a szellem magasabb régióiban, hová kirándulni ment a mai napokban kifáradt, gyöngye írástudó. Menekülés, ha ugyan valóban elmenekülhetne a Ma talakodó problémái elől, végérvényesen.

Igy ment vissza Stefan Zweig is négy évszázadnyi messzeségbe, az első európai nemes alakjához, a nagy Rotterdami Erasmushoz, aki az ember- és szellem-szerető humanista ideál legtisztább védelmezője volt a 15-16. század zürzavaros fordulójában. Zweig könyveit elégették a berlini máglyákon és lezárták előtte a Harmadik Birodalom sorompóit. Azóta most szólalt meg először és remek könyve (Rotterdami Erasmus diadala és tragédiája) tulnő a pszichológiai életrajz keretein és önvallomássá, fájdalmas hitvallássá emelkedik. Erasmus a reformáció apokaliptikus gyűlöletviharában szembeszállt a vallási, nemzeti világnézet papi ruhában vagy professzori talárral megjelenő fanatizmusával, a szellem korlátozottságával szemben. Első művének is az Antibarbari címet adta. Amikor Zweig bemutatja a nagy humanistát, állást is foglal a mai könyvétezők és társakkal szemben. Erasmus tragikus sorsa: hogy az igazabb és egyetértőbb szellemi világért folytatott harcban legyőzöttként maradt a porondon, csak még

Közel 400 a halottak száma

Megismétlődött a Titanic szörnyű katasztrófája

Egy amerikai luxushajó borzalmas pusztulása

Hátborzongató jelenetek a kigyulladt hajón

A cápák elevenen falják fel a Morro Castle vergődő utasait

Newyork, szeptember 11.

Az északamerikai Unió Newjersey államának partvidékétől nem messze olyan irtózatos hajókatasztrófa történt, amely ritkítja páráját a modern hajózás történetében. Ezalkalommal nem a víz, hanem a tűz martalékká lett egy hatalmas személyszállító gőzös s az utasainak csak a fele tudott megmenekülni a két borzalmas elem életrabló tombolásából. A tűz és víz pusztító vetélkedéséhez az éjszaka komorságán kívül nagyban hozzájárult még a szél is, úgyhogy

a luxushajó utasainak és személyzetének rettenetes élet-halálküzdelmet kellett megvívnia.

A szerencsétlen hajó ellen mintha minden összeesküdött volna: a szó szoros értelmében jätékává vált a gonoszkodó elemeknek és végtelen véletleneknek.

NEHÁNY ÓRAVAL A REVBE-FUTÁS ELŐTT...

A Titanic pusztulására emlékeztető katasztrófa áldozata a „Morro Castle” nevű 11 ezer 520 tonnás modern gőzhajó, amelynek egyhetes havannai út után szombaton reggel 8 órakor kellett volna visszaérkeznie Newyorkba. A hajó a legnagyobb kényelemmel és fényűzéssel berendezett tengerjáró gőzösök sorába tartozott s ezuttal luxusutazást bonyolított le Kuba fővárosába, Havannába. Utasainak nagyrésze következésképpen a vagyonosabb elemekből tevődött ki.

Hogy a Morro Castle mennyire a kényelmet és élvezetet szolgálta, mutatja egymagában az a tény is, hogy

legénysége és kiszolgáló-személyzete pontosan 240 embert tett ki. Az utasok száma ez-

zel szemben 318 volt, akik mind Newyorkba tartottak.

A katasztrófa az utolsó éjszaka, a péntekről szombatra virradó éjjel következett be, teljesen váratlanul. Eddig még nem eléggé tisztázott okból

a hajón tűz ütött ki, amely az erős szélen percek alatt elharapózott és elborította a kabin-folyosókat és a fedélzet középső részét. Ennek következtében a menekülés útjai jórészt elzáródtak.

Az első jelentések szerint a hajótűz vil-lámsapás okozta, ez a feltevés azonban a megmenekült legénység vallomásai szerint alaptalannak bizonyult. Az a valószínűbb, hogy

a tűz a hajó belsejében keletkezett, mégpedig az egyik utas hanyagsága folytán.

A borzalom órái

A vidám utasok az utolsó, tengeren töltött éjszakán nagy és hangos mulatságot rendeztek a gőzös pazar fényűzéssel berendezett könyvtárméhen. Javában tombolt a jókedv, amikor a terem hirtelen kigyulladt. Az ittas és mámoros utasok között irtózatos riadalom keletkezett.

Mindenki menekülni igyekezett, de a lángok olyan gyorsan terjedtek tovább a hajó belsejében, hogy egyrészt a menekülés útját vágta el, másrészt pedig a fedélzetet is hamarosan felgyújtották.

A lángban álló hajó rádióosztájtja azonnal S. O. S. jelekkel kért segítséget s azoknak vétele után több hajó azonnal az irtózatosszerencsétlenség színhelyére indult. Teljes gőz-

zel haladtak, bár útjukat megnehezítette a tenger fölött tomboló erős vihar.

Később, a megmenekült utasok elbeszélése szerint, akadtak utasok, akik a leírhatatlan riadalomban csodálatosképpen megőrizték hidegvérüket és erőlyes fellépésükkel segítettek a fejvesztett embereknek a mentőcsónakokban való elhelyezkedésnél. Akadtak matrózok is, akik a kötelességteljesítésnek igazán megható példáit szolgáltatták és a lángok közül a gyermekeket mentették ki. Ezek

magukra kötözték a halálra rémült csöppségeket és úgy ugrottak velük a vihartól felkorbácsolt hullámok közé. Ezt a példát követte a hajó több szobalánya is, akik ilyenformán sok gyermeknek az életét mentették meg,

mert később a segélyhajók csónakjai kihalászták és fedélzetre szállították őket.

Azok, akik szerencsésen megmenekültek az égő hajóról, a legnagyobb elismeréssel emlékeztek meg a Monarch of Bermuda nevű hajó legénységéről, akik különösen nagy bátorsággal és önfeláldozással vettek részt a mentési munkálatokban.

A tűz kitörése előtt a Morro Castle fedélzetén még külön tragédia is lejátszódott. Hat órával a tűz fellebbanása előtt szívzselhűdésben meghalt hirtelen a hajó parancsnoka: Wil-mott kapitány, akinek helyét Wars elsőtiszt vette át. Wars a tűz kitörésekor elfoglalta helyét a parancsnoki hidon és ott teljes tíz óra hosszat tartott ki. Akkor már nem bírta

szorosabban fűzi testvéri érzésünkhöz. Erasmus sok mindent szeretett, amit mi is szeretünk: a költészetet és filozófiát, könyveket és műalkotásokat, nyelveket és népeket: megkülönböztetés nélkül szerette a magasabb erkölcsi fejlődésre vágyó egész emberiséget. És csak egyetlen dolog volt, amit, mint az értelem eredendő ellentétét, mindenekfelett gyűlölt: a fanatizmust.

Az író, aki meg bír állni a kor sodra ellen, megérdemel egy őszinte tisztelgést, — mondja valahol Babits Mihály. De mennyivel nagyobb tiszteletet érdemelnek az írók, akik nem érik be a szenvedő tiltakozással és nem menekülnek el, de kilépnek hűvös magányuk-

ból és beleavatkoznak teljes erkölcsi szulyukkal a kor életébe. Mert nem elegendő ma olesó Szent Jánosként jövedőlni az apokalipszist és szép attitűddel megborzongani. Tájékozódni kell a viharban.

Romain Rolland és André Gide legújabb könyveikben (L'Annonciatrice és a Pages de Journal) messzihangzó jelentőséggel foglalnak állást hallatlan bátorsággal a mai válságos időkben. A Jean Christophe írója kijelenti, hogy nem szabad elzárkózunk az élettől, hanem bele kell vinnünk forrongó erőibe az igazság feltétlen akarását. A francia irodalomnak e két legnagyobb alakja elfordul a hanyatló társadalmi rendtől,

mindketten lezárlják magukban ezt a meddő kort és van erejük újat kezdeni és meglátni: milyen út vezethet az új társadalmi rend kialakulásához. E két író állásfoglaló könyveiben az élet nagy távlatait átfogó humanizmus és az új világrendért megindult forradalom lépett szövetsége. Bátran felismerték a bajok igazi okait és átnyújtják kezűket Gorkijék felé. A bajonettek hegyével egyensúlyozott Európa helyébe ők fogják megteremteti a tiszta szent ügyért harcoló tömegek segítségével együtt a boldogabb Európát. Az elcsüggedt harcosok felfigyelnek Romain Rolland és André Gide bátorító baráti szavaira. És a tábor női fog...

tovább, mert az izgalom annyira megviselték, hogy ájultan esett össze. A hajó rádióosztáza az utolsó pillanatig kitartott helyén és csak akkor hagyta abba a vészjelek adását, amikor a rádiófülké berendezése is égni kezdett.

Egy newyorki újságíró a hajótűz hírének megérkezése után azonnal repülőgépre ült és elszállt a Morro Castle lángban álló roncsai fölé. Jelentése szerint az égő hajóroncsról száz láb, azaz 30 méter magasságból süvitenek fel a lángok, belsejéből pedig még mindig velőtrázó halálordítások hallatszanak.

A valamikor büszke hajóból pedig már csak össze-visszagörbült és fehéren izzó vázak maradtak meg.

Az újságíró szemtanúja volt annak is, amikor a hajó két hatalmas kéménye ólomként megolvadt és belezuhan a zsarátoktengerbe.

A MENTÉS MUNKALATAI

A Katasztrófa a Newjersey állambeli Asbury Park nevű kikötővel szemben történt, a nyílt tengeren, egy jelentés szerint 20, más jelentések szerint pedig csak 8 mérföldnyire a parttól. A kikötő világítótornyának az öre rögtön észrevette a hatalmas hajótűzet és értesítette a kikötői hatóságokat, amelyek azonnal utnak indították a Tampa nevű mentőgőzöst a szerencsétlenség színhelyére, oda azonban az SOS-jelekre elsőnek a Monarch of Bermuda nevű angol hajó érkezett.

Az angol gőzös 65 utasát mentette meg a lángborult Morro Castle-nak.

Nemokára a helyszínen termelt a Luckenbach nevű német hajó is, majd más hajók s együttes erővel segédkeztek a mentésben. Ez azonban már csak a reggeli órákban volt, amikor a Morro Castle utasai közül már igen sokan a tengerbe fultak, nagyrészt a kiállott izgalom miatti kimerüléstől.

A mentőhajók egyikének kapitánya szerint a borzalmakat még a cápák is növelték, a mennyiben a kísérteties tűz fényére nagyobb farkakban gyűltek össze a Morro Castle körül s nemcsak a hullákat, hanem a tenger hullámai között vergődő menekültek közül is többeket felfaltak.

A Tampa szombaton reggel uszályra vette a még mindig égő Morro Castle roncsát, hogy partra vontassa, a szerencsétlen hajó azonban mintegy 150 méternyire a parttól zátonyra futott és menthetelenné vált. A tűzet nem sikerült egészen eloltani, hanem csak elszigetelni annyira, hogy a mentés, illetőleg a hajón elégettek holttesteinek az elszállítása a legnagyobb életveszéllyel lehetségesé vált. A tűzhalált szenvedett utasok felismerésénél szívet tépő jelenetek játszódtak le: megmenekült hitvesek, apák és anyák, drámai módon ismerték fel szeretteik holttestét.

A megmentettek egy részét Springlake kikötőbe, a többi pedig Asbury Parkba szállították. Ugyanide hordták össze a halottakat is. A newyorki kikötőben a hozzátartozók tömege, amikor hírt vett a szerencsétlenségről s annak, hogy hiába várja a hajó visszakeresztését, kétségbeesett jajveszékelésbe kezdett. Olyan riadalom tört ki, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie a kedélyek megnyugtására.

A HAJÓZÁS TÖRTÉNETÉNEK LEGVISSZATASZÍTÓBB FEJEZETE

A rémséges katasztrófa tényleges okát, valamint az áldozatok számát mindeddig nem lehetett kétségtelenül megállapítani. A hivatalos vizsgálat ugyanis csak hétfőn reggel vette kezdetét s még nem ért véget.

A hajózársaság jelentése szerint a Morro Castle 560 főnyi utasa közül összesen 389-et sikerült megmenteni, köztük a legénységből 168 embert. Eszerint a halottak és eltűntek száma 161-re rug. Más jelentés 225 halottól tud, viszont

egy newyorki sajtóértesülés szerint 370 áldozatról számolnak be, tehát szerintük az utasoknak több mint a fele odapusztult.

Allítólag 171-en haltak tűzhalált, 207-en pedig a tengerbe veszttek. Általában ezt az utóbbi jelentést tartják valószínűnek, mert nyilvánvaló, hogy a hajózársaság szépitani igyekszik a dolgot.

Az a feltevés, hogy a hajótűz az egyik részeg utas eldobott szivarja okozta, mindinkább háttérbe szorul s egyre több valószínűséget nyer az egyik műszaki tisztnek az a feltevése, amely szerint

merényletről van szó.

A newyorki sajtó súlyos vádpontokat sorakoztat fel a hajó legénysége és tisztikara ellen. Követeli annak a kérdésnek a sürgős tisztázását, hogy gyújtogatás, szabotázs, azaz szándékos kártevés esete forog-e fenn? Miért menekültek meg aránylag többen a személyzetből, mint az utasok közül? Mi okozta Wil-mott kapitány hirtelen halálát közvetlenül, mindössze néhány órával a tűz kitörése előtt? Miért álltak meg rögtön a gépek, holott a tűz a hajó felső részén keletkezett. Miért harapózt el olyan gyorsan a tűz s miért adták le feltűnően nagy késedelemmel a segélykérő jeleket?

A sajtó általában gyávaással vádolja a Morro Castle tisztikarát és legénységét, rá-

mutatva, hogy csak a saját bőrének a mentésével törődött.

Az első jelentések szerinti 268 megmenekült közül ugyanis 140 a személyzetből való s csak 128 az utas, noha az utasok száma másfélszer akkora volt, mint a legénységé.

Vannak lapok, amelyek a Morro Castle katasztrófát a hajózás története legviisszataszítóbb fejezetének minősítik. Jellemzőül kiemelik, hogy az egyik épségben maradt mentőcsónakon, amelynek 58 ember volt a befogadóképessége, mindössze 4 matróz menekült s hogy

a matrózok számos esetben nem vették fel a fuldokló utasokat.

A legénység megmenekült része azzal védekezik, hogy az utasok nem voltak hajlandók semmi fegyelmet tartani s fejvesztetten ugráltak a tengerbe a kabinok ablakain át, holott csak kis veszéllyel áthaladhattak volna a hajó égő részein.

Egy havannai jelentés azt hiszi, hogy

Beismerő vallomást tett Codreanu kiszemelt merényletje

Bukarest, szeptember 11.

A Zelea Codreanu ellen tervezett merénylet hadbírósi vizsgálatának eddigi anyagát ma a vizsgálatot vezető Dumitrescu kapitány átadta Bardescu őrnagy katonai ügyésznek, aki a pör folyamán a vádat fogja képviselni.

a hajótűz az ottani elégedetlen dokkmunkások bosszúműve. Erre mutat, hogy a tűz a hajónak egyszerre több pontján ütött ki.

Más feltevés szerint a hajó legénységének körében lázadás tört ki a rossz bánásmód miatt s

néhány elkéseredett matróz gyújtotta fel a gőzöst.

A feltevések és gyanúsítások a zűrzavarából egyelőre nehéz megállapítani a valót, amelyet a hajózársaság már csak azért is igyekszik csúszni-csavarni, hogy szabaduljon a súlyos kártérítési kötelezettségektől. A Morro Castle elpusztulásával ugyanis nagy kár érte, mert a hajó értéke három millió dollár volt, amely biztosítás révén csak részben térül meg.

A hajó roncsát egyébként százezer ember-tömegek szemlélik a partról s katonaságot kellett kivezényelni a kíváncsiak rendbentartására.

Kolozsvári balesetnap

Egy gyulát akart megspórolni és felgyújtotta családját a szegény szabómester

A mester parancsára cigarettáért szaladó borbélyinast elütötte és az uton „felejtette” a rohanó gépkocsi

Kolozsvár, szeptember 11.

Szombatról vasárnapra virradó éjszaka súlyos szerencsétlenség történt egy szegény Rovina-utcai szabó lakásán. Daróczy János 35 éves szabómester családja körében töltötte az estét: olvasott feleségének és kislának. Tíz-negy órakor a petróleum lámpából kifogyott az olaj, újat kellett tölteni bele. A szabó nem akarta eloltani a lángot, hogy ezzel is megtakarítson egy szál gyulát: kicsavarja az égő belet s aztán úgy emelte — a másik kezével — a lámpa fölé a petróleumos üveget.

A szerencsétlenség egy pillanat alatt megtörtént. A felmelegedett lámpabélről felszálló petróleumgőz tüzet fogott s a tűz belevágott az üvegbe is. A következő pillanatban már lángolt az asztalterítő, majd a kétségbeesetten sikoltózó asszony ruhája is. Daróczy eldöbta az üveget s felesége segítségére akart sietni, de a kiforrósodó petróleum tüze belekapott a kabátjába, sőt a gyermek ruhájába is. A három lángoló embert a sikoltózásra össze-szaladt szomszédok mentették meg a tűzhálótól, rájuk borogatták minden kezűgybe eső ruhadarabot s ezzel elfojtották az egyre terjedő tüzet. A kihívott mentők mind a három

sebesültet a kórházba szállították. Az asszonynak az egész teste összeégott, felépüléséhez alig van remény. A férfinak a karjain, a gyermeknek az alsótestén vannak veszedelmes égési sebek.

Ugyancsak szombaton este, valamivel 10 óra után, érte súlyos szerencsétlenség Pál Béla 14 éves kis borbélyinast. A gyerek gazdája parancsára cigarettáért sietett. A Ferdinánd-uton, hogy gyorsabban járjon, átvágott az uttesten s nem vette észre sietségében az utvonalon nagy sebességgel feléje rohanó gépkocsit. A gépkocsi elkapta és maga alá gyűrte a gyermeket, majd tovább száguldott, anélkül, hogy bár egy pillanatra megállt volna. Pál Béla agyarázkódást szenvedett és kifolyt az egyik szeme. Beszállították a kórházba, de életbenmaradásához alig van remény. A gépkocsi után nyomoz a rendőrség.

Könnyebb baleset érte vasárnap a Kolozsvár-nagyvárad motorkerékpárverseny két kolozsvári résztvevőjét: Hatvány Gyulát és Bartha Jánost is. Mindkettőjüket a mentők részesítették első segélyben. Állapotuk nem súlyos.

Az uralkodó és trónörökös részvételével

Szarmiszegetuzában megtörtént a román nemzeti amfiteátrum alapkövetétele

Az ország legkülönbözőbb részeiből 30 ezer ember vett részt a Dacia Romana egykori fővárosának felújítására szentelt ünnepségen

Déva, szeptember 11.

Országos jellegű ünnepség keretében vasárnap délelőtt ment végbe a szarmiszegetuzai nagy nemzeti stadion alapkövetétele. Amint ismeretes, Daicovici Constantin kolozsvári egyetemi tanár vezetésével az utóbbi időben kiásták Dacia Romana egykori fővárosának amfiteátrumát s ennek helyén most nemzeti közmuvelődési központot építenek, amely mintegy tüzihelye lesz a testi és szellemi művelődésnek. Az új amfiteátrumban nemcsak az országos érdekű sportünnepségeket, hanem a legkülönbözőbb kulturális összejöveteleket fogják a jövőben megrendezni. Úgy tervezik, hogy itt fog látketni a román kultúra szíve.

A nagyszabású ünnepségre kilenc külvonlat és rengeteg autóbusz mintegy harmincezer embert szállított az ország minden részéből Szarmiszegetuzára. Képviselette ugyanis magát az ünnepségen az ország minden számottevő hazafias és közmuvelődési intézménye.

A közeli Várhely község vasúti órház-megállóját fogadóállomássá alakították át s itt szálltak be mindazok, akik vonaton érkeztek a történelmi háttérű ünnepségre.

Az udvari vonat az uralkodóval és Mihály nagyvajdával délelőtt 10 órakor futott be a várbeli fogadóállomásra. A királyt és trónörökösöt Miocu Romulus dr hunyadmegyei prefektus fogadta üdvözlő beszéddel. Várhely község birája pedig

átnyújtotta a hagyományos kenyeret és sőt a vendéglátás jelképezésekképpen. Ezután az uralkodó és kísérete a 30 ezer főnyi ünneplő tömeg sora között gyalog tette meg az utat a két kilométernyi távolságra fekvő amfiteátrumig, ahol Tarescu miniszterelnökkel az élükön a kormány több tagja, valamint a polgári és katonai hatóság vezetői vártak.

Mint a Szarmiszegetuza kultúregylet elnöke, Tarescu miniszterelnök nagyobb beszédben méltatta a nap és a nemzeti kulturstadion, illetőleg az egykori római amfiteátrum kiépítésének a jelentőségét. A miniszterelnök után a hunyadmegyei diákszövetség elnöke beszélt, majd Daicovici egyetemi tanár, aki az ásatásokat száz kolozsvári egyetemi hallgatóval hosszabb idő óta folytatja, tartott felolvasást arról a szerepről, amelyet Dacia Romana hajdani fővárosának a román nemzet kultúrájában a jövőben is játszania kell.

II. Károly király rövid beszédben válszolt. Kiemelte, hogy eddig az országnak két helye nőtt különösen a szívhez: egyik Temes megye, a másik pedig most Szarmiszegetuza, a dákóromán műveltség ősi fészke. Ez a legalkalmasabb arra, hogy újjáépítsék és megteremtsék benne a modern román kultúra gyújtópontját.

Beszédének befejeztével az uralkodó sajtókezelő eszközölte az alapkövetételel első csákányütéseit és helyezte el az alapító okmányt.

Ezzel maga az alapkövetételei ünnepség végetért. A király és a trónörökös megtekintették a muzeumot és a diákok táborát, akik a nagy kulturértekllel bíró ásatásokat végzik. Déli 1 órakor az udvari vonat elhagyta a várbeli fogadóállomást s Vajdahunyadra robogott, ahol Károly király és Mihály nagyvajda a délután folyamán megtekintették a nevezetes várat. Délután 5 órakor az uralkodó visszautazott a fővárosba, míg Mihály nagyvajda 11 iskolatársával Gurazlatára, a Retyezát hegységben levő Kendeffy-féle királyi vadászterületre ment, ahol négy napot töltenek vadászgatással és kirándulásokkal. Ezután a trónörökös két napra a Zsilvölgyébe rándul ki s osztálytársai-val együtt megtekinti a szénbányavidéket, részletesen tanulmányozva a széntermelést.

A szarmiszegetuzai fényes ünnepegy többi résztvevője vasárnap este utazott vissza.

Szines és látványos divatrevü zárta be az ÁGISZ nagyszerű kiállítását

Brassó, szeptember 11.

Az ÁGISZ nagyszerű háziipari és népművészeti kiállítása befejeződött. Az utolsó napon is sokan keresték fel és jelen-tékenyen emelték a kiállítás amugyis nagyszerű eladási mérlegét. A kiállítás hibátlan megrendezése körül dr. Elekes Györgyné és özv. Tutsek Gyuláné vezetésével az ÁGISZ tagjai tevékenykedtek sok hozzáértéssel és lelkesedéssel.

Vasárnap este ötletesen megrendezett, szines és látványos divatrevü zárta be az estét. Csathó Böske, Csathó Ica, Csathó Mária, Csoma Irén, Farczádi Piroksa, Hajós Klári, Hobán Irma, Kárpáti Mária, Papp Rózi, Práda Mária, Richlovits Emma, Szabó Anna, Szedlacek Mária, Kiss Vilmos és Szabó János mutatták be, hogy mi mindenre lehet felhasználni az ÁGISZ posztót és szőttest. Horosz Béla konferált szellemesen.

Milyen számok nyertek a temesvári mentősorshuzáson

Temesvár, szeptember 11.

A temesvári Önkéntes Mentőegyesület sorsjátékának huzása tegnap zajlott le, amelyen a következő számokat húzták ki nagyobb nyereménnyel:

A 250 ezer lejes főnyereményt a 3906. sz. sorsjegy tulajdonosa, Kroglet N. buziási illetőségű lakos nyerte meg.

100 ezer lejt egy temesvár-bessenyei-telepi lakos nyert az 11030 számú sorsjeggyel és 50 ezer lejt a 32122 számú sorsjeggyel egy aradi lakos. E két utóbbi nyertes neve még ismeretlen.

25 ezer lejt: 5590, 20 ezer lejt: 39851, 39344, 24908, 21237 és 2040.

Megtörtént az első összeecsapás

Harcias légkörben tárgyalja a végrehajtóbizottság a Maniu-féle programot

Mihalache szolidaritást vállalt az üldözött Maniuval

„Királyunkat szeretettel, tisztelettel és hűséggel vesszük körül”
— jelentette ki a nemzeti-parasztpárt elnöke

Bukarest, szeptember 11. A nemzeti parasztpárt okiráltságbeli tagozatainak tatományi kongresszusa nagy meglepetést hozott. A belső szervezési ügyek tárgyalása után Mihalache pártelnök terjedelmes beszédben foglalkozott az időszaki állampolitikai kérdésekkel, melynek során kitért a Maniu-ügyre is. Kijelentette, hogy a nemzeti-parasztpárt volt elnöke a legtisztább és legönzetlenebb hazafiasságból szánta rá magát a Skoda-féle fegyverrendelésre. (Ezeknél a szavaknál a nagygyűlés pecekig zajosan ünnepli Maiut.)

— Fájdalommal látjuk — folytatta a pártelnök, hogy akadtak egyesek, akik okiratok hamisítását sem riadtak vissza, csak hogy leterítsék azt az embert, a kinek alakja kinőtt már a pártkeretek közül, hogy előkelő helyet kapjon nemzetünk történetében. Megkísérelték, hogy Vajda Sándort is bevonják az „összeesküvésbe” ami azonban nem sikerült.

A nemzeti-parasztpárt a legteljesebb mértékben szolidaritásnak jelenti ki magát Maniu Gyulával.

— Nem vagyunk idegesek, mert ha azok lennénk, okunk lett volna rá, hogy többizben elveszítsük türelmünket. Kérjük azonban a vizsgálóbizottságot, hogy járjon el erősen és nyomozza ki a hamisítás bűnösét.

Mihalache ezután élesen kritizálta a kormány legutóbbi tevékenységét. Tatarescu miniszterelnökről kijelenté, hogy csak szép szavakat gyárt, melyeknek semmi hasznát nem veszi az ország. „Hivatásunktól távolodnánk el és megszöknénk a kötelességteljesítés elől, ha ezt a kormányt továbbra is megtűrnék az ország élén”.

— A liberális párt sorsa — folytatta — meg van pecsételve. Romjain a nemzeti-parasztpárt eszmei épülete fog diadalmasan felemelkedni. Paraszttállamot akarunk, nem törődünk azzal, hogy mit mondanak kritikussaink. Elköpzelésünket minden körülmények között megvalósítjuk. A társadalmi piramisnak talpával kell a földön feküdnie és nem a hegyével.

— A paraszttállam az alkotmányos monarchia állama. Biztosítani fogja a Korona és a Nemzet közvetlen érintkezését és együttműködését. Nem tűri meg azokat az elemeket, amelyek megakadályozzák az alkotmányos kormányokat, hogy zavartalanul végezzék felelősségteljes munkájukat.

Királyunkat szeretettel, tisztelettel és hűséggel vesszük körül. Azonban a nemzet előjogait is ugyanilyen határozottsággal kell megvédenünk.

Mihalache javaslatára a nagygyűlés Lupu doktort választja meg a tatományi szervezet elnökévé.

Kérdések pergőtűze Maniu ellen

Vasárnap délelőtt kezdődött meg a nemzeti-parasztpárt központi végrehajtóbizottsági ülése. Maniu egyidőben érkezik meg Mihalacheval, Vajda negyedórával később. Mindkettőjüket nagy éljenzéssel fogadják a jelenlevők. Vajdának első dolga volt, hogy

odament Maniuhoz és kezét nyújtott neki.

A volt miniszterelnök barátságos gesztusa újabb tapsvihart keltett.

Mihalache megnyitotta az ülést, majd Madgearu főtitkár előterjeszti a tárgyszorozatot. Ezután ismét Mihalache emlékeztet a szövegre. Rámutat azokra a belső ellentétekre, amelyek nagy mértékben akadályozzák a pártvezetőséget, hogy eredményes munkát fejtessen ki. Ezeknek a háboruszkodásoknak véget kell vetni.

Csak egységes és fegyvermezt párt tudja teljesíteni nagy hivatását és valóra váltani azokat a reményeket, melyeket az ország polgárai helyeztek belé.

A központi végrehajtóbizottsága azért áll össze, hogy megértő, baráti légkör-

ben próbálja elsimítani a pártéletet megmérgező ellentéteket.

Madgearu tiltakozik az ellen, hogy Angelescu bankkormányzó is jelen van az ülésen, holott, tudomása szerint, egyetlen párttagozat sem bízta meg őt képviselővel.

D. R. Joanitescu kijelenti, hogy Angelescu a vlascamegyei pártszervezet megbízásából jelent meg. Kéri ennek tudomásulvételét.

Az incidens elsimultával Mirto volt miniszter, Vajda Sándor egyik legbizalmasabb híve kér szót.

— Fogalmam sincs — mondja — hogy miben áll az úgynevezett Maniu-féle program és általában: mi a célja annak a politikának, amit volt elnökünk folytat egy idő óta. Mert ha Maniu azt akarja, amiről a kávéházakban beszélnek, úgy őszintén ki kell jelentenünk, hogy nem követhetjük őt ezen az úton.

Pártunk nem követhet el öngyilkosságot. Eppen ezért, várom Maniu ur válaszáat az általam feltett kérdésekre.

Costachescu volt miniszter a moldovai tagozat főnöke kijelenti, hogy a nemzeti-

parasztpárt semmilyen formában nem harcolhat a Korona ellen.

Radulescu-Mehedinji olteniai delegátus megállapítja, hogy a nemzeti-parasztpárt őre a Korona előjogainak. Mindössze azt kéri, hogy az országot felelős kormányok kormányozhassák.

Mani lelkész: Tisztázni kell minél előbb a kérdést: Maniu képviseli-e a pártvezetőség politikáját, vagy a pártvezetőség a Maniut?

Maniu: Egy pártban csak egy politika lehet s ez a pártvezetőség. A feltett kérdésekre egyébként majd alkalmam lesz lassasabban válaszolni.

Az ülést Mihalache elnök hétfő délutánig felfüggeszti.

Bratianu Dinu Nagyváradon ismét megtámadta a nemzeti-parasztpártot

Nagyvárad, szeptember 11.

Az erdélyi liberális pártszervezeteket látogató liberális pártelnök, Bratianu Dinu, meglátogatta Nagyváradot is, ahol a

A kolerához hasonló súlyos bélhurut pusztít Konstanca környékén

Meszes sirban temették el a járványban áldozatait

Bukarest, szeptember 11.

Országoszte nagy medőbberést keltett a fővárosi lapok Konstancából keltezett hétfő reggeli jelentése, mely szerint a kikötőváros környékén

kolerajárvány lépett fel.

A lapok a következő részleteket közölték:

Az egyik Konstanca közelében gyakorlatozó jasi ezred legénységéből néhány nappal ezelőtt gyanus körülmények között több katona megbetegedett. Az orvosok előbb vérhasra gondoltak, később azonban megdöbbenéssel állapították meg, hogy a betegek

a kolerához hasonló kórtünetek kezdenek mutatkozni.

A rettenetes betegségnek rövidesen 6 halott áldozata volt, a betegek száma pedig 24-re emelkedett.

Az esetről azonnal értesítették a buka-

resti orvostani intézetet, ugyanakkor beküldték a megtámadott belrészekből preparált váladék-mintát. Isacescu dr., az intézet igazgatója ma kijelentette az újságíróknak, hogy egyelőre véleményt nem mondhat.

A jelek azonban arra mutatnak, hogy nem koléráról van szó.

Ebben az értelemben nyilatkozott a Cantacuzino-féle laboratórium vezetőfőorvosa is, aki szerint súlyos természetű bélhurut pusztított Konstancán.

A halottakat vasárnap éjszaka temették el Konstancán. Közös sirba tették őket, melyet oltott mésszel öntöttek le.

Érdekes részlete az ügynek, hogy néhány nappal ezelőtt szabadságot adtak az ezred köteleibe tartozó több jasi önkéntesnek. Ezeket Jasiban most megfigyelés alá helyezték.

A sérelmek sorozata sújtja a magyarságot

A Magyar Párt bányási tagozata lendületesebb szervezési munkát követel

Temesvár, szeptember 11.

Az Országos Magyar Párt Bányási Tagozata vasárnap folyamán a temesvárbelvárosi „Magyar-házban” tartotta meg közgyűlését.

Az elnöki beszédet számos résztvevő előtt dr. Ungár Adolf elnök tartotta meg. Az elnök megnyitóbeszédében arra mutatott rá, hogy a bányási tagozat olyan eredményes munkát mutathat fel, amelyhez hasonló egyetlen erdélyi tagozat sem képes fölmutatni. A párttagozat jövőjére vonatkozólag Ungár dr. főleg a parasztság beszerzésének szükségességét hangsúlyozta ki, mivel a magyarság tömegét a bányában éppúgy, mint mindenütt másutt ép a parasztság teszi. Ennek a fel-

adatnak a teljesítése pedig — az elnök

szerint — ép az intellektuelekre várna, a kik a jövőben remélhetőleg intenzívebben vesznek részt a Magyar Párt munkájában. Ugyanakkor nem mulasztotta el a szónok a munkásság felé való közeledés szükségességét is megemlíteni.

Páll György dr. a bányási Magyar Párt titkára a magyarság üldöztetéséről beszélt. Megállapításait a kisebbségi sérelmek következő példáival támasztotta alá:

A temesvári piarista rendház telkeinek kíméletlen kisajátítása. A közalkalmazottak elbocsátása. A választási visszaélések sorozata. Páll dr. ezeken kívül főleg arra mutatott rá, hogy Temesvár magyarjai a városnál egyáltalán nincsenek képviselve és hogy a kisebbségi iskoláztatás helyzete teljesen vigasztalan, annál is inkább, mi-

párttagozat vezetőinek élén Mosoiu polgármester fogadta. A tagozati ülés szónoka a nagyváradiak részéről Cozma Traian belényesi ügyvéd, képviselő volt.

— Tíz évvel ezelőtt irakoztunk be a liberális pártba — mondotta Cozma Traian. — Akkor a nemzeti-parasztpártiak úgy emlegettek és tekintettek bennünket, hogy „Erdély árulói” vagyunk, mert nem ahhoz a politikai párthoz csatlakoztunk, amely Erdélyt egyesítette magában. Az elmúlt évtized aztán bebizonyította, hogy nekünk volt igazunk: mi lettünk Erdély igazi képviselői és ők „Erdély szegénye” lettek, mert tehetetlenségükben használni semmit se, legfeljebb ártani tudnak.

A továbbiak során azt fejtegette Cozma, hogy Erdélyből a liberális pártnak 100 képviselője és 50 szenátora ült a parlamentben. A liberális párt támogatja Erdély érdekeit, tehát Erdélynek is támogatnia kell a liberális pártot és a kormányt.

A párttagozat szónoka után Dinu tartott beszédet. Duca volt miniszterelnök és Mosoiu volt miniszter emlékének áldozott előbb, aztán kijelentette, hogy „mi nem régiatiak, hanem románok vagyunk”. Aztán a liberális párt végzett munkáját, érdemeit sorolta fel, szemben a nemzeti-parasztpárt bűneivel. A liberális párt független országgá tette a kis Romániát, a Nagyromániának földreformot adott, újjászervezte az egyetemi oktatást és a középiskolai oktatást, megteremtette közigazgatás reformját és virágzóra serkentette az ipart és a kereskedelmet stb. A nemzeti-parasztpárt viszont megölte az ország hitelét, tönkretette az ipart és a kereskedelmet s különféle törvény-kísérleteivel csak zavart és rendetlenséget teremtett, mert csak egyetlen főszempontja volt: meggazdagítani a tagjait.

Aztán még sok érdemet sorolt fel Bratianu Dinu a liberális párt és a jelenlegi kormány javára és sok bűnt rótt a nemzeti-parasztpárt terhére. Végül üdvözölte a nagyváradi párttagozat irányítóit, ezek pedig üdvözölték őt és megköszönték látogatását s ezzel a gyűlést a tagozati elnök bezárta.

vel a kormány mindent elkövet, hogy a magyar iskoláztatást megszüntesse.

Páll dr. ismertette a bányási minisztertanácsban beadott magyarparti memorandumot is, amelyben a választmány a közalkalmazottak elbocsátásának orvoslását és a végtelenségig húzódó bányási telepés ügy megoldását kérte. A beadványra a kormány azonban mindeztideig nem válaszolt.

A hozzászólások folyamán Skuteczki Miksa dr. a B. L.-ban is állandóan ismertettét temesvári telekpanamák miatt támadta a várost.

Különösen élénk kitörést váltott ki Orth Imre óteleki református lelkész hozzászólása, aki a párttól a kormánnyal való szorosabb együttműködést követelte. Orth hozzászólását különösen Hajdu Frigyes dr. bírálta élesen, aki a kormánnyal megállapította, hogy az bármit és szívesen megígér, de semmit se tart be.

Országos nagygyűlést tartanak Kolozsváron a vendéglősök és szállodások

Kolozsvár, szeptember 11.

A jövő hónap első napjain tartják meg Kolozsváron a vendéglősök és szállodások országos nagygyűlését, amelyre nemcsak egész Romániából, de külföldről is több vendég érkezik, különösen Magyarországról és Ausztriából. A nagygyűlés tárgyszorozatán szerepel a romániai idegenforgalom fellendítésének a kérdése is. A meghívott magyar és osztrák vendéglősök és szállodások éppen ebben a kérdésben fognak utbaigazító felvilágosításokkal szolgálni romániai kártársaiknak. A gyűlésen egyébként a kormány is képviseltetni fogja magát.

A temesvári törvényszék jóváhagyta a piaristák birtokának elkobzását

Temesvár, szeptember 11.

A temesvári piaristarend elkobozott telke ügyében a törvényszék, amint azt a B. L. megírta, szeptember tizedikére halasztotta az ítélet kihirdetését.

A temesvári törvényszék hétfőn délelőtt ki is hirdette az ítéletet:

a piaristák jogorvoslati kérelmét visszautasította.

A rend ilyenképpen elsőfokon elvesztette perét. A törvényszék az elutasítás indoklását az ítélet kihirdetésekor nem közölte, azt majd csak írásban adja ki.

A rend tovább fellebbez.

KÉPEK A BÁNSÁGI ISKOLA- ÜGYI DZSUNGELBŐL

A névelmezés legfrissebb csodabogara — Amin nagyon fog csodálkozni az amerikai bánsági — Mit csinálhat egy tanító háromszáz gyermekkel — Messze esik a hivatalos nyilatkozat a hivatalos valóságtól

Temesvár, szeptember 11

Valamire mégis jó ez a névelmezési inkvizíció, amelyet most jobb ügyre méltó buzgalommal gyakorolnak a Bánságban is. Bepillantást nyerünk a közoktatási módszerbe és felfedezünk egy csomó visszasságot, ami felett eddig észrevétlenül siklott el a közvélemény.

A Temesvár melletti Crisan-telepen, mint a panaszos szülőktől megtudjuk, körülbelül háromszáz iskolaköteles gyermek várja a megtermékenyítő oktatást. Nagyobbszámú magyar. Ennek tekintet-bevételével csak természetes, hogy a telep iskolának nincs magyar szekciója.

Visszaemléksünk az elemi iskolák re-
vizorának büszke kijelentésére, amelyet nemrégiben tett előttünk: hogy mindenütt, ahol kellő számú kisebbségi gyermek vár oktatásra, legyen az magyar, szerb, vagy német, felállítják a párhuzamos kisebbségi szekciókat. Az ember igazán széttöri a fejét, hogy mi az a „kellő szám”? Több mint a fele — az nem „kellő” és nem szám? A Crisan-telepen még sincs magyar szekció. Igaz, hogy például Ronácon sincs magyar ágazata az eleminek, holott a lakosságnak több mint fele ott is magyar. A Tordai-hasadék kismiska ahhoz az ürhöz képest, ami a hivatalos nyilatkozatok és a hivatalos gyakorlat között tátong.

Node mindezt csak úgy, mellesleg említettük meg. A további érdekesség, hogy a 300 gyermekre egyetlen szál tanító jut. Hogy tanít szegény egyedül ilyen tömeget, az elképzelhető. Sokat nem is vehet egyszerűre, mert a tanterembe nem lehet többet bezsufolni, mint 40 növendéket.

Ilyen körülmények között nem is lehet rossz néven venni a tanítótól, hogy csak az első három osztályt részesíti az oktatás áldásaiba. A negyedikétől kezdve a Crisan-telepi gyermekek nem kapnak oktatást.

A panaszkodó magyar szülők így vete-medtek arra a merész gondolatra, hogy beiratják kicsinyeiket a legközelebb fekvő gyárvárosi állami iskola magyar szekciójába. Ezt azonban a tanító ur nem engedi meg nekik. Inkább ne tanul-janak semmit a gyerekek.

A bánsági kulturfront eme megdöb-bentő hadijelentéséhez két konkrét esetet mellékelünk. Az egyik a Korszóséké. Korszós János magyar munkás és szeret-né gyermekét, a 8 éves Korszós Ilonát beíratták a gyárvárosi magyar szekciójába. A másik panaszos Popkov Miklósné, egy volt orosz hadifogoly felesége. Itt négy gyerek van: a 12 éves Géza, aki most jönne az ötödikbe, ha engednék, a 10 éves József és a 8 éves Erzsébet. A 6 éves Klára még nem iskolaköteles.

A két család a Magyar Párt közbenjárását kérte és most folyik kérvényezés, kilincselés. Egy-két esetben talán sikerül áttörni a tanügyi dzsungel ősbózisján és beíratták a gyermekeket, ahová a szülők akarják.

*

Szegény Mertz Gáspár viszont szerfe-llett csodálkozni fog abban a nagy, sok bajjal küzdő, de tanügyi és gyermek-nevelés dolgában mégis demokratikus és szabad Amerikában, ha levélben értesül a cifra táncról, amit egy gyerek beiratá-sa körül kell járni a szeszélyes, idejét-multa bolondságokkal bibelődő Európa egyik zugában.

Az apa 5 éve van kinn Amerikában. Annakidején református magyar leányt vett el Ujmosnicáról s a református vallásban keresztelték meg a fiút is, aki zavartalanul járt 4 évig az ujmossicai állami iskola magyar szekciójába. Most anyja és a rokonok beköltöznek Tem-svárra és be akarták adni a gyárvárosi magyar szekciójába. Ott azonban, az Ange-leescu-rezsim ukázai értelmében, megbot-ráncozva kiáltottak fel:

— Hoho, maga Mertz! Hiszen maga német!

A Mertz gyerek ugyan furcsa német, mert egy szót se tud a germánok nyelvén és románul is alig. Magyarul beszélnek otthon, Node, ha valakit Mertznek hív-nak...

A család most töri a fejét és koptatja a hivatalok küszöbeit, hogy mit lehetne

itt csinálni. Mertz Gáspár pedig, ott Ame-rikában nem is tudja elhinni, hogy ebben a szörnyű nyomorúságban egyéb bajuk nincs az európaikaknak, mint ilyen tré-fákat üzni.

*

Nem először foglalkozunk a névelmezés torzszülöttével, amely különösen égbeki-áltó képtelenségeket termel a Bánságban, Románok, magyarok, németek, sokácok, vendek, szerbek bolgárok s isten tudja, hányféle törzs keveredett itt nemzedé-kek óta ebben a bábeli katlanban. Ha valahol, úgy itt számtalan esetben nem fedi a név a tényleges nemzetiséget és anyanyelvet.

És hol az állam haszna a névelmezési torturából? A gyerek tökéletesen meg-tanul románul az állami iskolák magyar szekciójában is. Érdeke, hogy megtanul-jon. Kisebbségi mivoltából viszont soha ki nem vetkőzhet, ha akar se. Nem en-gedik.

— Azért — ismerjük be — a logika nem hiányzik ebből a rövidlátó eljárásból. Ha az ötvenéves magyar vasutással megzlel-tetik a kisebbségellenes politika keserű gyümölcsét, miért ne érezze ugyanazt a nyolcéves gyermek is?

Hadjarat, amely következetesen folyik az élet minden frontján.

Kömüves Géza

A román katonaszökevény kalan-dos utja Nagyváradtól Pozsonyig

A ruszinszkói Bocskón megnősült, ellopta felesége pénzét és meg-szökött, de az asszony Pozsonyban felismerte és átadta a rendőrnök

Pozsony, szeptember 11

Tegnap éjjel 11 órakor egy izgatott asszony sietett az utcán szolgálatot telje-sítő egyik őrszemes rendőrhöz, elmondot-ta, hogy Steinmetz Lázárnak hívják és arra kérte a rendőrt, hogy tartóztassa le férjét, Steinmetz Lázárt, aki meg-lopta őt és családot is elkövetett.

Miután bűncselekményről volt szó, a rend-őr a tényállás tisztázása céljából úgy az asszonyt, mint férjét előállította az első számú rendőrbiztosságra, ahol az ügyele-tes tisztviselő részletesen kihallgatta mindkettőjüket. Steinmetz né előadta,

hogy férje három hónappal ezelőtt megszökött a nagyváradai román gya-logezredtől, ahol katonai szolgálatot tel-jesített, majd utóval nélkül átszökött a cseh-szlovák határon és a ruszinszkói Bocskó községbe került. Itt megismerkedett vele és megkérte a kezét.

A bocskói sakter adta őket össze a zsidó rítus törvényei szerint, anélkül azonban, hogy bármilyen igazoló ok-

mányt kért volna tőlük. Néhány nappal az esküvő után

Steinmetz ellopta 3 ezer cseh korona megtakarított pénzét és nyomtalanul el-tűnt Bocskóról.

Az asszony azonban tudta, hogy Pozsony felé vette útját, utána jött és tényleg meg is találta.

A rendőrségen megmotozták Stein-metz Lázárt. Ezalkalommal két keresztlevelet találtak nála, amely-nek mindegyike más névre volt kiállít-va.

A zsebeiből előkerült egy betétkönyv is, amely Mittelmann Blanka névre szólott és a brüni városi takarékpéztár állította ki. A betétkönyv mindössze 4 koronára szólott, de kiűnt belőle, hogy eredetileg néhány ezer korona volt a bankban letéve és a hiányzó összeget nemrégiben vették fel.

dőrség bizonyosra veszi, hogy Stein-metz személyében veszedelmes házasság-szedelgő került kézre és ebben az irány-ban is folytatja a nyomozást.

Groza Péter pátriájában...

Győzött az Ekés-front — megsemmisi-tették az agrárkamaraí választást!

Milyen eredménnyel zárultak a községi választások Hunyad-megyében

Déva, szeptember 11.

Megírtuk annakidején, hogy a dévai mezőgazdasági kamaraí választásnál, a mely augusztus 6-án történt, rendkívül kellemetlen meglepetésben volt része a liberális kormányérdeket képviselő megye-főnökségnek. Az történt ugyanis, hogy ennél a választásnál az Ekésfront jelölt-jei megsemmisítő fölénnyel győztek, már-pedig az indexre tett Groza Péter párt-jának emberei nem ülhetnek be az agrár-kamara vezetőségébe, hogy a liberális Hu-nyadmegyében ők intézzék a földműve-sek ügyeit!

A dévai agrárkamara választást, amint az előrelátható volt, megfellebbezték és a járásbíró most ki is mondta a választás megsemmisítését — formai okok miatt.

TRINACO-VAL

AZ ISKOLÁBA!

Gyermeke bizonyára újból nagyon fog örülni, ha az iskolaév kezdetén megaján-dékozza.

TRINACO minden életkorhoz a megfelelő nagyságokat hozza:

Gyermekeharisnya duplán kötve, extra, erős. Iskolai kabátok bélelve, gombbal és zipzárral. Gyermekeférnemű gyapjutrükből, kifogástalanul álló alakban, kiváló minőségben.

Minden, ami a **TRINACO** nevet viseli, értékes minőségű áru!

A Magyar Párt jelöltje Zsóka Szilveszter dévai telepesgazda, akinek a csángók kö-zött sok híve van és így megválasztása ezuttal bizonyosra vehető.

Itt említjük meg, hogy most állították össze a hunyadmegyei községi választások eredményeit. A kimutatás szerint

a megyében 463 liberális, 237 nemzeti-parasztpárti, 130 ekéspárti és 29 pár-tonkivüli községi tanácsost választottak.

A kimutatásban a Magyar Párt nem sze-repel külön, mert a magyarság majdnem mindenütt a liberálisokkal kötött paktu-mot és a liberálisok a maguk jelöltjei-nek tekintik a megválasztott magyar köz-ségi tanácsosokat is.

A választási eredményben nem szere-pel három város: Déva, Szászváros, Pel-rozsény, ahol még mindig nem írták ki a választást, aminek oka az, hogy a kor-mánypártnak nem sikerült létrehozni a választási egységet a többi pártokkal és a nyílt választási erőpróbát ugylátszik egyelőre nem akarja megkísérelni, ne-hogy meglepetések érjék.

Vizsgálatok interimárokkal sem vezetetheti örökre a városok ügyeit és így mégis csak kénytelen lesz — ha másképpen nem megy, paktum nélkül — a választásokat ebben a három városban is megejteni!

— Makacs székrekedés, vastagbélka-tarrus, puffadás, vértelődés, anyagcsere-zavarok, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás eseteiben a természetes „Fe-renc József” keserűviz — reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve — rendki-vül becses háziszert.

— Nyelvvizsga Székelyudvarhelyen. Tudó-sítónk jelenti: Általános meglepetést és meg-döbbenést keltett, hogy Udvarhelymegye köz-igazgatási szerveinek kisebbségi tisztviselői-varatlanul a hó 10-ére nyelvvizsgára rendelték. A 9-én kiadott rendelet rajtaütésszerűen jött és felkészületlenül találta a berendelt tisztviselőket. Mit lehet ehhez még hozzáte-nni: remeg és aggódik mindenki. Az is, aki tö-kéletesen beszéli a román nyelvet.

Vichy-Etat termékei

Vichy-Etat só
Vichy-Etat paszfíllák
Vichy-Etat tabletták

Az ásványvízből kivont természe-tes só alkalikus készítésére.
2-3 paszfílla étkezés után megkönnyíti az emésztést.
Az emésztés elősegítésére szol-gáló szikvíz elkészítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

HIREK

A NEGYEDIK

Nem szabad megszólalni, nem szabad támadni, úgy érzem, csínján kell bánni vele. Nem tehet róla, hogy az életben furcsa, különös helyzet foglalt el. Belesodródott ebbe és ő a negyedik...

Az első pillanatban, amikor a klubban ismertem, éppen úgy nézett ki, mint egy másik ember. Arca ép olyan szabályos volt, ruhája rendes, inge tiszta és újat olvasott. Hogy figyelmes lettem rá, hogy feltűnt, az is úgy történt, hogy palaki megszólította. Ekkor fölnézve csak annyit mondott kicsit fölényesen, kicsit magasra tartott fejjel: Én már megalakultam...

Megalakultam? Mi volt ez a szó, ez a mondat? Nem értettem. Az értelmét kaptam s arra is gondoltam, valami titkos hírség jelmondatát kaptam el a német folyótól.

Én már megalakultam... így szólhatott Warren Hastings, amikor a forró, égő napja alatt ötvenmillió ázsiai fölött kezdett el uralkodni, vagy talán Nagy Frigyes, amikor Glogau a poroszok már körülzárták, amikor már Boroszló is megnyitotta kapuit és a király boldogan viszártérhetett Berlinbe, hogy fogadja az elátkozott szerencseláncjait...

Még mindig nem értem s nem tudom kivel állok szembe, amikor a pincért hívom segítségül, ő mindenkit ismer és készséggel engem is felvilágosít: Nem tessék ismerni Barur urat, ő a negyedik. Most is éppen partiba hirtől, de már későn, mert már megalakult.

Boldog vagyok, hogy a pincér is ezt a titkos szót használta, megfogom a karját és megkérdem: Mi az, hogy megalakult? — Megalakult, kérem, a parti, Barur ur már nem szabad, azonnal beül játszani. Azért jött hozzám az az ur, mert ő itt szokott ülni a klubban s ha egy brids vagy egy rómi-partihoz hiányzik a negyedik, ő leginkább szabad... Pár napja, hogy pályaválasztás miatt felkeresett ifjú barátom, aki nemrég érettségizett. Mit csináljak? Hangzott a komoly és töprengő kérdés. Adjál tanácsot, te már szétneztél kicsit az életben, jártál mindenféle, mondjad meg, mit csináljak? Töprengve ültünk a szobában. Mit mondjak, milyen tanácsot szolgáljak? Felelősségteljes dolog az ilyesmi. Végigfutok a pályákon: orvos, ügyvéd, kereskedő, mérnök, banktisztviselő... Azután egyet vonok a vállamon és azt mondom: — Drága barátom, nem tudom, igazán nem tudom, nézz körül magad...

S most előttem ez a másik kép: A negyedik... Hiszen ez is állás, hiszen ez is foglalkozás, ebből is meg lehet élni, csak ismerni kell, csak tudni kell róla. Vajjon, ha ezt ajánlottam volna ifjú barátomnak, mit mondott volna, mi lett volna a véleménye, hogy így nyolc évet már dolgozott és tanult keservesen. S ezen gondolkodva elmerengtem, rengeteg ilyen új és ismeretlen állás lehet. Rengeteg új egzisztencia alakulhatott már az életnek ebben az új pártatásában, ki tudja hányan élnek már ilyenből vagy hasonlóból.

És ez egész logikus és természetes dolog. Az élet forog és megy tovább. Elkopnak benne a régi állások és új születnek helyettük megint. Újak, idegenek és ismeretlenek. De az ügyes, okos és harcoló kétségbeesetten küzdő ember már észre vette őket.

A negyedik... Igen ez is új állás és ki tudja hány van még hozzá hasonló. Jó lenne, ha megjelenne a pályaválasztás új útmutatója, amelyik már letárgyalta a régi többieket és új állásokat mutat a helyükbe gyorsan.

Szükség lenne erre a könyvre. Megmutatná az új világ képét, struktúráját, keresztmetszetét. Hogy milyen könyv lesz ez majd, hogy milyen borzalmas fénykép és befűtlet, az más kérdés. De egy biztos, Szükség lesz rá. Talán majd ez a mai szerencsétlen, elkallódott generáció is el tud majd helyezkedni az útmutatása nyomán.

S már látom is az új világban, új utcák képében az új táblákat a házak falán. A régi foglalkozások ekkor már mind eltűntek, felőrölték, megemészlette őket a vágatató logikátlan, perkedő élet.

A régi táblák helyére újak születnek. Néved és foglalkozással, talán így:

BRAUN LAJOS

negyedik.

Gábor István

Erdélyi Agnes:

Először is nem illik sem tágrameresztett szemmel csodálkozni, sem hangosan nevetni azon, hogy éppen Németországban jelent meg a modern kor követelményeinek megfelelő új illemtudex. Igaz, hogy a világ háborús készülődése közben, az amerikai textilgyárak sztrájkoló tömegei mögött észre sem vettük azt a hiányérzetünket, hogy évtizedek óta nem jelent meg illemtudex. De tényleg. A világ képe tökéletesen átalakult az utóbbi években és ha mi nem is vettük észre, lehet, hogy mégis szükség volt erre. Hogy egy tisztfejú palaki kimondja végre, hogy például nem illik épkézláb embereknek éveken át munkanélkül sétálni, éhezni és rongyoskodni, ellenben illik szeretni egymást. Nem illik komoly tudósoknak olyan vegyületek létrehozásán dolgozni, amelyek embertársaink millióinak pusztulását vannak hivatva előidézni, viszont illenék már ezt az örült sárgolyót végre valahogy visszazökkenteni a rendes kerékvágásba. Ezeket illenék volna kimondani, sőt meg is valóítani palakinek, vagy palakiknek, — talán a Népszöveltségnek. De hogy ma illemtudex-szel éppen Németország jön ki, az már igazán nem illik. Az illem, az erkölcsnek egyik tulzó hajtása, formákhoz ragaszkodik minden helyzetben. Szigorúan előírja, mikor mit szabad tennünk, adott esetben hogyan kell viselkednünk, hogy a művelt társaság izlését és érzékenységét ne sértjük. Ebből, ilyen árnyalatossá finomságok érzékeléséből akar most Németország leckét adni nekünk! Sok szempontból érdekes ez! Először is azért, mert elemi szükséglet csak enni, az időjárás viszonyosságai ellen védekezni (ruhával, házzal) és szeretkezni. Csak amikor már ezek rendben vannak, akkor gondolhatunk formákra és azok betartására. Először ennivaló kell ahhoz, hogy palaki megtanulhasson késsel és villával bánni. Szóval Németországban minden rendben van, annyira rendben, hogy már csak az illendőségeket kellett leszögezni. Másodszor, hogyan nézhet ki az az illem, amit a barna terror ír elő? Talán azt szabja meg, hogy az S. A.-legény, miközben tegnap még bajtársát, ma őrizetere bizott foglyát az internálótábor, esetleg a vesztőhely felé kíséri, jobb oldalán haladjon-e, vagy balon? Hogy a szembejövő zsidó előtt illik kiköpní, sőt valódi barna uriember a biztonság kedvéért bele is rughat? Hogy illik az ellenforradalmi gyűléseken részt venni, de amikor a pállalkozás kétes kimenetelének kezd kinézni, elárulni az erősebbnek látszó félnek volt cinkosait, hogy magát ezzel megmentse? Hogy illik világszerte becsült művészeket világgákergetni, halálra gyötörni, műveiket halombabába elegetni, viszont a lángokból föl szálló beszüntött füstöt nem illik az orron át kiengedni, mert ezt tiltja az urí modor? Hogy aki békéről, vagy arról mer beszélni, hogy minden ember egyformán Isten teremtménye, azt börtönbe illik csukni, mint veszélyes fölforgató és hazafiatlan elemet? Milyen erkölcsi alapon áll, mire taníthat bennünket ez a mai kultúrától és emberiséstől kivetkőzött Németország? Csodák és szörnyek korát éljük. A lochnessi után megértük ezt a német szörnyet is. Oly rendjevalónak, köpetnivalónak és üllendőnek tartják mindezt, ami ott történik, hogy már nem volt más hátra, minthogy csokorbakötve, azaz kódexbe foglalva, nyujtsák a világ népeinek: ime, tanuljatok tőlünk jómodort.

MATUSKA MEGINT AKTUALIS

Sorsát senki el nem kerülheti. Matuska Szilvesztert, a bialorbúgyi rémet, az osztórák hatóságok a közeljövőben kiadják Magyarországnak.

— Erdővidéki hírek. Tudósítónk jelenti: Agostonfalván szombaton tartották meg az első országos vásárt. Ugyanis a község csak most kapta meg a jogot országos vásárokat tartására. Az állatvásárra különben igen nagy felhajtás volt. — Most tartotta a baróti közbirtokosság közgyűlését, amelyen egy kulturális felépítést határozták el. Így Barótnak egyszerre két kulturháza is épül. — Baróton az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a gyümölcselvájak. Szombaton éjjel Mór Károly kertjét látogatták meg, ahonnan többszáz lej értékű gyümölcsöt vittek el.

— Gyanus halál. Csikszederáról jelentik: Konyapot Rozália csikszenttamási illetőségű gyármunkásnő voltócsában, halva találták lakásán. Az előzetes csendőrségi nyomozás során az a gyanu merült fel, hogy a fiatal nő tiltott műtét áldozata lett. Ilyen értelmű jelentés alapján a csikszederai ügyészség elrendelte a hulla felboncolását, melynek során megállapították az orvosok, hogy a nyomorult tengerűző nő évek óta gyomor-fekélyben szenvedett. Megfelelő kezelés hiányában súlyos betegsége annyira előrehaladt, hogy vérzés állott be s ez végzett vele.

— Margittai hírek. Tudósítónk jelenti: A margittai ipartestület vezetőségének kérésére a hatóságok eljárást indítottak a városban s a járás községekben elszaporodott kontárók ellen, akik — miután semmilyen közterhet nem fizetnek — lényegesen olcsóbban dolgoznak s türehtelen versenyt támasztanak az adózó iparosokra. — Vihar vonult el Margitta felett s Goldberger Mór gazdálkodó tanyáján lecsapott a villám. A kivonult tűzoltóknak sikerült a tüzet hamarosan elfojtani s csak pár kazal szén és néhány gazdasági melléképület égett le, a kár azonban biztosítást utján megtérül. — Schreiber Alajos, a szatmári magyar színház karmestere, kinek egyik operettjét az

ABLAK

FIGYELEM!

Tíz finom cigareta elegáns csomagolásban 12 Lei
A CIGARETTA NEVE?

UNIREA

12 lejért 10 UNIREA cigarettát kaphat szép dobozba csomagolva. AZ UNIREA CIGARETTÁK nikotínmentesítve vannak, szópoka nélkülük, alakjuk nagy és elegáns. AZ UNIREA CIGARETTÁK megőrzik illatukat és egyesítik magukban a legfinomabb cigaretták ízét és aromáját, amellyel, hogy NIKOTINMENTESÉK.

SZIVJON UNIREA CIGARETTÁT!!

★ Orvosi hír. Dr. Hamburg József szemész-főorvos, Cluj, Calea Regele Ferdinand 34., szabadságáról hazatért és újból rendel.

— Elűtötte a vonat a legeltető pásztorgyereket. Margittáról jelentik: Andrisca György széltallói pásztorgyerek teheneiket legeltetett a vasúti töltés oldalában. Az állatok a közeledő vonat látára megvadultak, felszaladtak a sínek közé és rohanni kezdtek a vonat előtt. A gyerek, hogy a vonat utjából a jószágokat eltérítse, utánuk szaladt s miközben a teheneiket kergette, a mozdony elérte őt s hatalmas ivben lehajította a több méter magas töltésről. A szerencsétlen pásztorgyerek koponyarepedést és más súlyos zúzódásokat szenvedett és válságos állapotban szállították be a nagyváradi közpórházba. A csendőrség vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a különös szerencsétlenségért a vonat személyzetét nem terheli-e felelősség.

— Ha fáj a feje és szédül, ha teltséget, bélizgalmat, gyomorégést, vértódlást, szorongást vagy szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválasztást fokozza, az anyagcserét megélénkíti és a vérkeringést felfrissíti. Gyomor- és bélbajok szakorvosai igazolják, hogy a Ferenc József viz remek természetalkotta hashajtó, mely méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást.

Szűrefi mulatság Bukarestben. Bukarestből jelentik: A fővárosban élő magyarság körében, régóta érezhető egy egységesen és célirányosan működő kisebbségi kulturális intézmény hiánya. Ezt a hiányt igyekeztek pótolni a most megalakult „Bukaresti Magyar Műkedvelő és Színpártoló Egyesület”. Az egyesület célja: a magyar színművészet ápolása érdekében összefogni Bukarest szétszórtan élő magyarságát. Az egyesület szeptember 9-én tartotta első előadását a Dionisi-palota 60 szám alatti Eintracht teremében. A jól sikerült szűrefi mulatságon Abraham Pál „Viktória” című operettjét adták elő.

— Finn leány lett Miss Európa. Londonból jelentik: A hastingsi szépségversenyen a döntőbírák Esther Toiwonen kisasszonyt választották meg Miss Európának. A szépséges kisasszony Finnország lányait képviselte eme bűbajos gyűlekezésben.

— Felrobbant 4 ezer liter erjedő must. Nagyváradról jelentik: Különös szerencsétlenség történt az elmúlt éjjel a nagyváradi szőlőhegy Nagysóterág nevű részén. Grosz Benjaminsz preházbán felrobbant egy hatalmas hordó, amelyben 4 ezer liter erjedő must volt. A robbanás tönkretette a hatalmas hordót, megrobbant a présházát s természetesen az utolsó cseppig megsemmisült maga a must.

— Felakasztotta magát — nem tudni miért. Kolozsvárról jelenti tudósítónk: Balogh Árpád Apród-utca 10 szám alatti lakos szombaton este a Dermata gyár közelében felakasztotta magát egy fára. Mire ráakadtak, már halott volt. A bevezetett vizsgálat még nem tudta megállapítani az öngyilkosság okát, mert Balogh Árpádnak, legalább látszólag, nem volt különösebb oka arra, hogy eldobja magát a világtól.

★ Huzélet — Általános biológia, 349 oldal, 105 ábrával. Ára 660 lej. Kiadja a Magyar Orvosi Könyvkiadó Társulat. A könyv időszerű és házagpótló és első ilyen könyv a magyar orvosi irodalomban. Áttevzeti az olvasót a szerkesztő élet legérdekesebb és legfontosabb kérdéseinek. Nemcsak az orvosnak és természetvizsgálónak tett ezzel szolgálatot, hanem tanulóknak és élvezetes olvasmányt nyújtott minden művelt olvasónak. A kitűnő mű kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Felvezetlik Önt, ha „OLLA” helyett silány utaztatokat ajánlanak. Utasítsa vissza ragaszkodjék az eredeti csomagolású „OLLA”-hoz.

„OLLA” GUM..?

Nagyenye innen-onnan

1.

A nagyenyedi időközi-bizottság nem törődik azzal, hogy a magyarság nem küldte el hivatalos megbízottját a városi tanácsba és keveset törődik azzal is, hogy a polgárság a választások kiírását sürgeti.

A nagyenyedi bizottság egyelőre zavartalanul és lázasan dolgozik.

Ime néhány fegyverténye: Az egyik befolyásos városatyja a város egyik mocsaras területén vett háztelket, éppen a városrész természetéért — olcsó áron. Hogy azonban a telek értékessé váljék, a nagyenyedi időközi-bizottság elhatározta, hogy az illető városrész mocsarait lecsapoltatja. Mit számít az, hogy mibe kerül? A fontos az, hogy valakinek szíveséget tegyenek.

Ugyanakkor pedig azoknak a korteseknek, akik a liberális választások alkalmával érdekeket szereztek, földet osztanak.

Vajjon még meddig lesz ilyen szorgalmas a nagyenyedi időközi bizottság?

2.

Érdekes eljárás indult meg a nagyenyedi kereskedők legnagyobb része ellen. Elgondolkoztató és érdekes az eljárás azért, mert megfélemlítő fényt vet azokra a vádakra, amelyeket mostanában sorozatosan kovácsolnak államellenes tevékenység címén a kisebbségek ellen.

Pár hónappal ezelőtt az egyik hétköznapi délután egy budapesti focis csapat vendégszerepelt Nagyenyeden.

A kisváros megelégedett felett sportéletet él és ezért előrelátható volt, hogy a mérkőzés ideje alatt a nagyenyedi üzletekben nem igen lesz üzleti forgalom.

Ezért a nagyenyedi kereskedők egy része, a sportszeretők — a focimérkőzés tartama alatt — bezárta üzletét.

A nagyenyedi tulbuzgó hatóságok ebből a tényből államellenes és felforgató célzatosságot véltek kiolvasni, lévén magyarországi csapatról szó.

És evégből előkötörasztak valahonnan egy ismeretlen munkatörvényt, amely szerint a kereskedőknek csak meghatározott időben van joguk nyitni és zárva tartani.

Az eljárás meg is indult a kereskedők ellen, akiket a nagyenyedi járásbíróóság ötszáz lej büntetéssel sújtott fejenként.

A nagyenyedi kereskedők pedig — mit tehettek volna egyebet — megfellebbezték az ítéletet a törvényszékhez, amely remélhetőleg be fogja látni, hogy a kereskedő akkor zárhatja be az üzletét amikor akarja. Legfeljebb aznap kevesebbet árul. Ez pedig az ő dolga és az ő baja.

3.

Az Iparos Önképzőkörben nagy csaták dúlnak hónapok óta és a kisvárosi vihar, amely a kedélyeket méltán felkorbácsolta, most különös módon ért véget.

A nagyenyedi iparosegyletben a kereskedelmi szövetezeket és a bankok körül tört ki a háborúság. Az egyesület egyik tábora a bankok mellett, míg a másik tábor a szövetkezetekbe való bekapcsolódás mellett foglalt állást.

A háborúság folytán a vezetőségnek is mennie kellett. A régi elnök lemondott és helyébe Bakó Károly asztaloszt választották meg elnöknek.

A nagyenyedi Iparos Önképzőkörben azonban most már teljes a béke. A békét, a jóléti szellemet szerinte, egy áldásos törvény, a konverziós rendelkezés idézte elő, amely mindkét küzdő tábor kibékítette.

És a nagyenyedi Iparos Önképzőkör a béke jegyében rendezte meg legutóbbi jól sikerült, nyári ünnepélyét, amely az évad egyik legsikertelenebb mulatsága volt.

4.

Valami büzlök a nagyenyedi fegyház környékén.

Hónapok óta egymást követik a vizsgálatok, amelyek egy-egy vezető tisztviselő elhelyezését eredményezték.

A nagyenyedi fegyháznál napirenden vannak az igazgató-változások.

A fegyőrök alázatosan tisztelnek minden idegen látogatót előtt, mert nem tudhatják, hogy melyik az új igazgató.

Közben azonban a fegyház ipari és kereskedelmi üzemei zavartalanul működnek és ezzel a legkártyakonyabb versenyt öközzák a nagyenyedi iparosoknak és kereskedőknek, akik hiába panaszkodnak be a tisztességtelen versenyzőket az illetékeseknek.

A nagyenyedi fegyház nem fizet adót és ezért minden kereskedelmi és ipari cikkben olcsóbb lehet, mint bármelyik vállalkozó.

És közben ki törődik azzal, ha a nagyenyedi fegyház árnyékában lassan-lassan eltűnnek a nagyenyedi iparosok és kereskedők.

Igen! Nem! Igen! Nem!

Vasuti kedvezmény, mint politikai trükk

Csak a vasuti kalauzok nem tudnak arról, hogy Nagyenyed üdülőhely

Az ideai fürdőevad elején hosszú kimutatás jelent meg a hivatalos lapban, melyet az egyes vasutállomásoknak is megküldöttek azokról a romániai fürdőkről és üdülőhelyekről nyilvánított városokról, amelyekre ötven százalékos kedvezményrel lehet utazni.

Ebben a kimutatásban, amely nem csekély örömet okozott az erdélyi fürdővendégek között, akkor még nem szerepelt Nagyenyed, holott ezt eleget sérelmezték a város vezetői, tekintettel arra, hogy a városka fekvése és környéke révén megérdemelte volna ezt a vasuti kedvezményt.

Ami nem sikerült azonban azoknak, akik ezzel a kedvezményrel a város idegenforgalmát akarták fellendíteni, rögtön sikerült a politikásoknak.

Kevesen tudják ugyanis, hogy belügyminisztériumi rendelet alapján a fürdőhelyek és üdülőhelyek polgármestereit a kormány nevezi ki.

Ezt a rendeletet halaszták elő a nagyenyedi bölcs városatyák és ezért jónak látták hamarosan üdülőhellyé deklarál-

tatni Nagyenyedet, ami viszont mindenestre régi és indokolt sérelem orvoslását jelentette.

Nagyenyeden, mint ahogy arról rovatunk egy másik cikkében használtunk, erősen vitás az, hogy a jelenlegi polgármester a községi választás során megmaradhat-e a város élén?

Ezt a politikai trükköt kellett tehát ügyesen és sürgősen felhasználni arra, hogy az időközi-bizottság elnökét hivatalosan is megerősítsék állásában.

Nagyenyed tehát papíron üdülőhely. Azonban csak papíron.

Mert sem a vasutigazgatóság, sem a kalauzok nem tudnak róla és nyakrafőre büntetik azokat az utasokat, akik erre a vasuti kedvezményre támaszkodva ülnek fel a vonatokra.

Ezennel tisztelettel megkérdezzük az illetékeseket: üdülőhely vagy nem üdülőhely Nagyenyed? És ennek alapján felmerülhet még egy kérdés: kinevezett polgármester vagy csak időközi, idegileg elnök dr. David Nagyenyeden?

Kisvárosi csendélet

Nagyenyeden még a vendiákok visszaemlékezéseit is törlik a lapból

A cenzura és ostromállapot fonákságai ellen, sürü tiltakozások történnek nemcsak a kisebbségek, de a többségi ellenzéki pártok részéről is.

E sorok írója a legutóbb Vajda volt miniszterelnök vendége volt sárospataki kastélyában és amikor a cenzura és ostromállapot felől kérdezősködött, a volt miniszterelnök szokott cinikus modorában a következőket mondotta:

— Az én időmben is volt cenzura és ostromállapot, akkor azonban nem volt annyi reklamáció. Az újságírók valószínűleg sokkal ügyesebben tudták elrejteni titkos gondolataikat, mint most.

Ezt a nyilatkozatot és egy nagyenyedi cenzura-csodabogarat kívánunk tiszteltetlenné átnyújtani a miniszterelnök urnak!

Az, ami ugyanis a cenzura örve alatt Nagyenyeden történik, az már egyenesen a komikumba fullad.

A nagyenyedi cenzura az egyetlen nagyenyedi magyar hetilap, az „Enyedi Hírlap”-ban nemcsak hogy semmiféle politikai cikket nem engedélyez, de az

utóbbi időben kicenzurázta sorozatosan egy nyugdíjas alkalmi költő vallásos verseit is, azzal a megjegyzéssel, hogy azok szimbolikus vonatkozásban „irredenta” jellegűek.

Legutóbb pedig, azért, mert a lap egyik magyarországi régi olvasója és előfizetője, különben volt nagyenyedi diák „vendiák” megemlékezéseket közölt a nagyenyedi kollégiumról, egyáltalán nem jelenhetett meg, mert a kicenzurázott közlemény olyan hosszú volt, hogy már nem lehetett a vidéki nyomdaviszonyok folytán pótolni.

A nagyenyedi cenzura kérdése annál inkább elgondolkodtató, mert értesüléseink szerint a kisvárosi cenzura jóakaratu, megértő ember és tevékenységében más tisztviselők, a kisváros szokott „honmentői” irányítják, akik különböző feljelentésekkel kényszerítik arra, hogy meggyőződése ellenére rugjon egyet-egyet a kisváros egyetlen magyar lapján.

Vajjon miért akarnak ezek a „hazafiak” pápábbak lenni a pápánál?

Miért késik az éji homályban?

A nagyenyedi időközi bizottság jól érzi magát és nem kíván választani

Nagyenyeden, akárcsak a legtöbb erdélyi városban, hosszú hónapok óta, időközi-bizottság működik.

Miért lenne ez másképpen, mint a többi városokban — kérdik naivan a nagyenyedi városatyák?

És miért zúgolódik a nagyenyedi magyarság, amely a város lakosságának jelentős arányát képviseli — érdeklődnek továbbra is szendén az illetékesek, amikor az időközi-bizottságban, eltérőleg a többi hasonló erdélyi intézménytől, magyar is van.

Aki így kívülről látja az eseményeket, tényleg megcsodálhatja a fejét.

Ejnye, ejnye! Ezek a kisebbségek folyton panaszkodnak, ha kell, ha nem kell.

De nézzük meg egy kicsit közelebbről az eseményeket!

Nagyenyeden, mintahogy arról már beszámoltunk, majdnem tíz évig egyembere és a kisebbségekkel szemben megértő polgármester, dr. Albin vezette a város ügyeit.

A város számtalan problémáját oldotta meg. Tegyük hozzá rögtön, úgy oldotta meg, hogy mindenki meg volt elégedve a működésével.

Ugyálszik, ez volt a baj!

Pár hónappal ezelőtt elmozdították a nagyenyedi polgármestert a város éléről és természetesen vele együtt a városi tanácsot is.

Ok: államellenes működés.

A dolog pikantériájához tartozik viszont, hogy abban az időközi-bizottságban, amelyet már a liberális kormány nevezett ki, két olyan tanácsos is működik, akik annakidején a nagyenyedi

pártközi és „államellenesnek” nyilvánított választott városi tanácsban is közreműködtek.

A magyarság viszont hiába várja, hogy az időközi-bizottság kitzúzza a községi választásokat. Az időközi-bizottság jól érzi magát így is, nincsen szüksége a Magyar Párt közreműködésére, mert van magyar tanácsos az időközi-bizottságban.

Pár hónappal ezelőtt egy fiatal orvos került Nagyenyedre: Pécsi László, a fiatal orvos, aki alig melegegett meg a kisvárosban, nem tudta mire vélni azt a tényt, hogy a liberális színezetű időközi-bizottság őt hívta meg az időközi-bizottságba, holott ebbe a tisztségbe biztosan más, alkalmasabb, hosszabb közigazgatási múlttal bíró magyar tanácsosok is bekerülhettek volna.

A fiatal nagyenyedi orvos természet-szerűleg nem sokat gondolkozott, hanem elfogadta a meghívást.

Az időközi-bizottság viszont fennhirdeti azt, hogy a „magyarsággal” a legnagyobb egyetértésben dolgozik.

A Magyar Párt pedig hiába interve-niált már többször a megyefőnöknél és képviselői útján a kormánytól.

Nagyenyeden minden a legnagyobb rendben van, a közigazgatási fronton — intézik el a panaszokat hivatalosan.

Két nagyenyedi vendég:

Vulpeanu és dr. Barabás János

Nagyenyednek két új vendége van. Nem átmenetileg, hanem hosszabb időre.

Vulpeanu, a gyilkos beszercei táncosnár, aki beteges hajlamában egy fiatal diákot ölt meg egy robogó gépkocsiban, 11 évre költözött Nagyenyedre, míg dr. Barabás János, a gyermekálfalui ügyvéd, akinek bűncselekménye még máig sincsen tisztázva, tizenötévi börtönbüntetés folytán került a nagyenyedi fegyház lakói közé.

Vulpeanuból és Barabásból két szám, két semmitmondó, szürke név lett a nagyenyedi fegyház lakói között.

Az életük olyan, mint a többi feyencé, hiszen ebben a nagy sárga házban nincsen különbség az egyes társadalmi osztályok között.

Vulpeanu táncosnár és Barabás ügyvéd hasonló foglalkozáson vannak a nagyenyedi fegyházban.

Mindketten egyidőben kelnek fel és egy időben fekszenek. Egyszerre érkeznek és egy ütemben hangzanak a reggeli és esti séták alkalmával a lábuk monoton lépései.

Azért valami különbség mégis van közöttük.

Vulpeanu beletörődött a büntetésbe, amely beismert bűncselekménye méltó elenzolgáltatása volt.

Barabás János azonban, a rejtélyes életű gyermekálfalui ügyvéd, akit bujtogatásért sújtott ily súlyosan a törvény, még mindig tagad és még mindig bizik abban, hogy kiderül ártatlansága.

Legujabban ügye újrafelvételén dolgozik.

A nagyenyedi fegyházban egyik remél, a másik már beletörődött sorsába.

Vajjon, melyiknek könnyebb a helyzete?

Nagyenyedi sporthíradó:

Nagyenyed kisebbségi sportegyesülete az N. T. K., amely futballviszonylatban eddig is igen jelentős eredményeket ért el a vidéki sportcsapatokkal lefolytatott mérkőzéseiben, most uszószakosztályával az erdélyi uszósport legjobb csapatai közé került.

A legutóbbi kerületi uszóversenyen, amelyen a kolozsvári uszók is szerepeltek, a nagyenyedi uszók jelentős helyezéseket és eredményeket értek el és ki-tünő kvalitásokat mutatott fel a nagyenyedi sportcsapat vízipólócsapata is.

A nagyenyedi N. T. K. Datky Béla főmérnök agilis irányítása mellett működik, míg a szépen fejlődő atlétikai szakosztály vezetését Pap Károly tisztviselő irányítja.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Már csak hárommillió lej a beviteli többletünk

Bukarest, szeptember 11.

1932-ben az ország külforgalmi mérlege még kerek négymilliárd lejjelel aktív volt. Eppen ezért nagyon szomorú és színtelen megdöbbenés a statisztikai hivatalnak az a jelentése, amely kimutatja, hogy az 1934 évi január-júniusi félév alatt behozatalunk 6134 millió lejt tett ki, míg kivitellünk sem rugott többre, mint 6140 millió lejre, ami másszóval azt jelenti, hogy a külkereskedelmi mérlegünk ma már milliárdok helyett mindössze milliókkal és pedig 3 millióval aktív.

Ha így haladunk, úgy a következő jelentés meg hozza az évek óta nálunk ismeretlen passzív mérleget...!

Országos kiállatkiállítás Sepsiszentgyörgyön

Sepsiszentgyörgy, szeptember 11.

A Háromszék megyei Kisállattenyésztők Egyesülete október hó 14—15 napjain országos kiállatkiállítást rendez Sepsiszentgyörgyön. A kiállításra 400 kiállító jelentkezik be részvételét. Az eddig történt jelentkezések során főképp a brassói, temesvári, aradi és kolozsvári kisállattenyésztők jelentették tömegesen be részvételüket, de hatalmas számban felvonulnak Háromszék vármegye kisállattenyésztői is, így csak Kézdivásárhelyről több mint 100 méhész nevezett be.

A kiállításon méhészeti, baromfi, galamb, fajtutya, nyul, prémesállatok és diszmadarak osztályai szerepelnek. A kiállítók jutalmazására úgy a földművelésügyi minisztérium, mint a város és a gazdasági kamara tekintélyes pénzüsséget ajánlottak fel.

Jelentkezések határideje október hó 7. Az államvasutak igazgatósága ezen alkalomból kifolyólag nagyszabású vasúti kedvezményt biztosított a kiállítók részére Sepsiszentgyörgynek, amennyiben személyszállításnál 50, áruszállításnál pedig 75 százalékos kedvezményt helyezett kiállításba.

A külföldi radiátorok kiszorítására a Titán-Nadrág-Kaláni Vasművek az új szezonban 20 százalékkal emelte a központi fűtőtestek gyártását.

Gyümölcs-hét Székelyudvarhelyen. Székelyudvarhelyen a Gazdasági Kamara szeptember 14—21-ig a prefektus elnöklése alatt gyümölcs-hetet rendez, kiállításokkal és szakadásokkal kapcsolatosan.

Hátszeg vidékén gazdag kaolinbányát fedeztek fel, amelynek értékesítésére egy belföldi csoport már tárgyal a tulajdonossal, azonkívül egy német porcellángyár is érdeklődik az üzlet iránt és Romániában akarna gyárat létesíteni.

Hézagpótló intézmény: új és modern szálló nyílt meg Marosvásárhelyen. A székely főváros egyik legnagyobb hátránya mindig az volt, hogy az átutazó idegeneknek, vagy annak a látogatóknak, aki hosszabb ideig akart Marosvásárhelyen tartózkodni, a város szállodaműzériáival kellett megbirkóznia. Egy kitűnő üzletember, akiből nem hiányzik a modern kereskedelmi érzék és kezdeményezés: Révész Béla kereskedő oldotta meg Marosvásárhely régió vajdó szálloda-problémáját és ma délután a hatóságok és sajtó jelenlétében megnyitotta új szállodáját, amely „Splendid” elnevezést nyer. A szálloda, fedi teljességben azt az elnevezést, amelyet a kereskedésben nyert. Teljesen modern, minden szobában külön színi bútor és berendezés, 15 kényelmes és példásan tiszta szobája, gyönyörű feljárata, komfortos berendezése és pazar eleganciája a fővárosi igényeket is méltán kielégítheti. A szálloda felavatásán Capricianu Melinte iparkamarai elnök, Rosenfeld Jenő, a Kereskedő Társulat elnöke, Benkő László iparkamarai al-elnök, Bustya Béla ipartestületi elnök beszélt és meleg, közvetlen szavakban köszönték meg az újonnan épült hézagpótló intézményt, annak alkotójának, Révész Bélának. A marosvásárhelyi „Splendid” szállodát ezután átadták rendeltetésének és a székely főváros eddig eléggé elhanyagolt idegenforgalma az új szálloda létesítésével erőteljes iramot vehet.

A temesvári cukorgyár taktikázása késlelteti a cukorközpont helyreállítását

Eredménytelenül ért véget a cukorgyárak hétfői értekezlete — Ma vagy holnap újabb ülés lesz Bukarestben

Bukarest, szeptember 11.

A Danubiana-cukorgyár bukaresti irodájában a napokban összeültek a belföldi cukorgyárak igazgatói, hogy a júliusban felfüggesztett kartell tárgyalásokat befejezzék. Másfél hónappal ezelőtt már úgy volt, hogy több mint egy évi harc után a cukoriparban helyreáll a béke és úgy a termelési kvóta, mint az árak tekintetében megegyezésre jutottak is a gyárak. Csak az eladás maradt meg minden egyes gyár részére, amit saját belátása szerint intézzen. Az eladás központosítása ugyan is akadályokba ütközött, miután a kartell felbomlása óta mindegyik gyár saját eladási szervezetet épített ki, lerakatokat állított fel, képviselőket szerződöttetett, akikkel még érvényes szerződése van és ezeket a kapcsolatokat nem lehetett az egyik napról a másikra likvidálni.

Közben a cukorgyárak majd mindegyike rájött arra, hogy a külön eladási szer-

vezet fenntartása rendkívül költséges, azonkívül komoly kockázatokkal jár. Ezért már a júliusi tárgyalások alkalmával megérezték látszott a helyzet arra, hogy a részleges kartellmegállapodást végleges szerződéssel helyettesítsék a gyárak és visszaállítsák a központi eladási irodát is. A szerződéstervezet már készen volt, amely körülbelül a régi alapokon visszaállítja a cukorközpontot, csak az elnevezését változtatnák meg Cukorelosztó részvénytársaságra és a belső adminisztrációban lennének jelentősebb változások, miután a mult kartell óta egy új cukorgyár is létesült: a temesvári. Annál meglepőbb volt azután, hogy a döntő tárgyalásokra éppen a temesvári cukorgyár felejtett el megfelelő meghatalmazással megbízott delegátust kiküldeni és ezzel a kartell helyreállításának a kérdését sikerült elodáznia őszig.

Ilyen auspiciumok között ültek össze

szeptember 3-án délelőtt a cukorgyárak megbízottai. Valamennyi gyár már a kész iratokkal és szerződésekkel jelent meg az értekezleten s napokkal előbb optimista hangulat uralkodott a cukoriparban. És ekkor megismétlődött a júliusi eset. A temesvári cukorgyár megint elmaradt a megbeszélésről. Az értekezletet ezért délutánra halasztották, abban a reményben, hátha mégis kiküldenek valakit a temesvári gyár részéről. Délután sem sikerült azonban az ülést megtartani, mert a temesvári cukorgyár ekkor sem jelent meg. És miután a temesvári cukorgyár nélkül, amely a mult kartell idején is a bomlás előidézője volt, a legtöbb gyár nem hajlandó lekötöni magát, a hétfői értekezlet is eredmény nélkül oszlott széjjel. Hír szerint néhány nap múlva ismét összeülnek a cukorgyárosok és addig megkísérlik, hogy valamilyen megegyezésre jussanak a temesvári cukorgyárral.

A régi póstatakarékpénztári betétkönyveket még mindig nem fizetik

Nincs megegyezés a román és magyar kormány között

Bukarest, szeptember 11.

A magyar póstatakarékpénztári betétkönyvek ügyében még e pillanatban sincs lényeges újság. A régi magyar betétkönyvek kifizetésre még mindig nem kerülnek, bár rengeleg kisember birtokában van még régi, békeidőből származó magyar póstatakarékpénztári betétkönyve. Bukaresti munkatársunk most felkereste dr. Bolchis Viktor póstatakarékpénztári vezérigazgatót és kérdést intézett hozzá, hogy ezeknek a régi magyar póstatakarékpénztári betétkönyveknek kifizetésére mikor lehet számítani.

Dr. Bolchis vezérigazgató nyilatkozatában elmondotta, hogy ezeknek a póstatakarékpénztári betétkönyveknek kérdésében még mindig nem történt semmi sem. Az ügy ma is változatlanul és egy állapotban van, mert a magyar kormány nem akarja azokat az elszámolási javaslatokat elfogadni, amelyeket a póstatakarékpénztár könyvek kifizetése ügyében a román kormány tett. Amíg ebben a kérdésben a két állam közt megegyezés létre nem jön, szó sem lehet arról, hogy a Románia területén levő magyar póstatakarékpénztári betétkönyveket kifizessék.

Egyébként a vezérigazgató kijelentette, hogy a felektől beszédett betétkönyvek ma is ott hevernek a bukaresti pósta vezérigazgatóságánál és azokat változatlanul őrzik.

Az intervenciós buzavásárlás tönkreteszi a bihari malmokat

Intervenció helyett egészséges kereskedelmi szerződésekre lenne szükség

Nagyvárad, szeptember 11.

Két esztendővel ezelőtt, amikor az új buza ára katasztrófálisan zuhant, sürgős segítségként vezették be azt a rendszert, hogy azokon a termelő vidékeken, ahol a legnagyobb arányú volt az árcsökkenés, intervenciós vásárlásokkal feljavították a buza árát.

Ezt a szerepet több vagy kevesebb eredménnyel az állami szövetkezetek töltötték be. Ha két évvel ezelőtt, tekintve a sürgős szükségességet, jobb megoldást nem találtak a buza árának feljavítására, úgy akceptálni kellett, mert az österne-lők felsegítése olyan nagyfontosságú kérdés volt, hogy mellette nem vehették figyelembe azt sem, hogy ez az intézkedés a gabonakereskedelem és malomipar érdekébe mélyen belevág és súlyos adó és taxák alatt nyugó egzisztenciák ezreit teszi tönkre. És akkor, amikor ez adó jövedelem szempontjából súlyos milliókra menő károsodást jelentett az államnak, a termelőkön végeredményben nem segített.

Ugyanis ezek a felintézkedések, mint a multban is, csak egyes szerencsés vagy kivételes egyéneknek kedveznek, akik tényleg a napi áránál lényegesen magasabb árban tudják átadni terményüket az állami szövetkezeteknek. A termelők nagy tömege azonban nem részesülhet ebben a magas ár melletti értékesítési kedvezményben, mert a szövetkezetek be sincsenek

szervezve arra, hogy nagyobb felhozatalokat felvegyenek, pénzüket sincs nagy kinálatok felvételére. Ahol a szövetkezetek vásárolnak, ott is a felhozataloknak csak egy töredékét tudják átvenni míg a többit — ha a termelő nem akarja 20—30 km távolságra az árúját visszafuvarozni s a legközelebbi piacon szerencsét próbálni — kénytelen a kereskedelem által a fogyasztástól függően megállapított lényegesen alacsonyabb árban értékesíteni buzáját.

Azonban ez még nem minden Megállapítható tény ugyanis, hogy maguk az állami szövetkezetek sem vásárolnak egységes árban. Megtörténik ugyanis, hogy a mikor a bánáti szövetkezet 410—420 lejért vásárol buzát, ugyanakkor az arad megyei 460, míg a biharmegyei 440 lejért fizet hasonló minőségű buzáért. S ezek az árak — különösen ha kicsi a felhozatal — irányáraknak tekintendők, amelyekhez a malmok is alkalmazkodni kénytelenek. Ezeknek az egyenetlen áraknak legszembeszökőbb következménye, hogy azok a malmok, ahol az intervenció ilyen nagy eltéréssel olcsóbban vásárol, vagononként 3—4000 lejelt olcsóbban jutnak buzához, ami megfelel a Temesvár—Nagyvárad közötti fuvarnak, így tehát a bánáti malmok abban a szerencsés helyzetben vannak, hogy az amugyis vegetáló biharmegyei malmoknak saját telepük körzetében

is hatalmas konkurenciát csinálnak.

Az intervenciós vásárlásokra, különösen mai formájában, nem igen van szükség, mert nem tudja azt a célt betölteni, hogy a termelők összessége részesüljön a magasabb értékesítés előnyében, azzal pedig, hogy periódikusan vásárol az egyik piaci napon 5—6000 lejelt drágítja vagy olcsóbbítja az árat, a termelőt is bizonytalanságban tartja, aki ilyen bizonytalanság mellett nem meri termelvényét piacra hozni, nehogy olcsóbban kellessen eladnia, vagy esetleg nagy távolságra visszafuvarozni.

Ezek a bizonytalansító körülmények, másrészt a szövetkezetek vásárlási árának egyenetlensége, végül pedig a szövetkezetek periódikus vásárlásai olyan egészségtelen tervszerűtlenséget árulnak el, a mit a legsürgősebben orvosolni kell, mert ellenesetben a gabonakereskedelem a malomiparon keresztül pedig csak a mezőgazdák tönkretétele következhet.

Intervenciós vásárlások helyett mennyivel üdvösebb lenne megfontolt és okos külkereskedelmi szerződés. Mesterségesen nem lehet árakat diktálni. Természetnek piacot a buzának s akkor minden intervenció nélkül is magas színvonalon marad az ára. Az esetben azonban, ha a főlöslégre nem találunk elhelyezést, akkor hiába minden intervenció, mert amíg csak belföldi elhelyezésre vagyunk kényszerítve, addig itt mindig lesz főlöslég áru, ami a piacon, mint kínálat, többlet cirkulál s ez minden esetben lenyomja az árakat. Példa erre Magyarország, ahol szintén kísérleteztek rengeteg megoldással, míg végül is megállapodtak az osztrákokkal és az olaszokkal természetesen átvételében és azóta ára van Magyarországon a buzának.

Intervenciók helyett nem lenne-e okosabb egészséges kereskedelmi szerződés létesítése? Cseh szövetkezetünk első sorban jöhet etekintetben számításba. Ha buzaszükségletüket innen szereznék be, a probléma megoldásával lényegesebben előbbre lennének.

g. i.

— Uj engedélyek váltására akarják kötelezni a csikmegyei kereskedőket. Csikszederáról jelentik: A szakkamarák szervezésére vonatkozó törvény alapján Csikmegye kereskedői is cégbejegyzésért fordultak a marosvásárhelyi kereskedelmi kamarához. Ennek során kereskedelmi engedélyeiket bekérték és azokat a cégbejegyzést igazoló okirattal egyetemben nem küldték vissza, irattárukban visszatarították. Most aztán a községi jegyzők, — felsőbb rendeletre hivatkozva — uj engedélyek váltására akarják kötelezni a szabályszerűen cégbejegyzett kereskedőket. Köztudomás szerint az engedélyek váltása nagy összegekbe kerülnek. Eppen ezért, a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara kötelessége mielőbb tisztázni tagjai e zavaros helyzetét. Leggyorsabb volna visszaküldeni a kamarai irattárában heverő engedélyeket.

Az oroszok felvételének biztosítása után:

Megnyílt a Népszövetség közgyűlése is

Barthou szinvallásra kényszerítette Lengyelország képviselőjét

Elodázzák a leszerelési értekezlet elnöki tanácsának összeülését

Genf, szeptember 11.

Miután a szovjetkérdésben nyilvánvalóan megnyílt a légkör és a kulisszák mögötti megbeszélések kiegyengették a nyilvános tárgyalások útját, a tanács. 81. ülésszakának szombati érdeklődés megnyitása után hétfőn délelőtt sor kerülhetett már a Népszövetség 15-ik közgyűlésének a megkezdésére is. A közgyűlést nyilvánosan délelőtt fél 11 órakor nyitották meg a szokásos formákkal, kiküldve a bizottságokat s meghallgatva az igazoló-bizottság jelentését.

A népszövetségi tanács megnyitó ülésén Avenol főtitkár előterjesztette évi jelentését. Mindenekelőtt megállapította, hogy a Népszövetség a leszerelési tárgyalások során súlyos megpróbáltatásokon ment keresztül, a mai helyzet azonban azt mutatja, hogy túlélt ezeket a megpróbáltatásokat. Erre mutat többek között az a körülmény, hogy egyre szorosabb együttműködésre lépnek a Népszövetséggel azok a nagy nemzetek is, amelyek eddig távol tartották magukat tőle. A Népszövetség — mondotta érthetően a francia nemzetiségű fő-

titkár, — valóban életszükséglete a nemzetközi életnek, amelyhez mindenképpen alkalmazkodni igyekeznek.

A saarvidéki népszavazás lebonyolítására kiküldött bizottság jelentésének vitájában a szombati tanácsülésen Barthou francia külügyminiszter is felszólalt s megragadta az alkalmat, hogy a francia kormány teljes tárgyalgosságot hangoztassa. Néhány célzást tett Hitler nürnbergi beszédére és a legutóbbi saarvidéki incidensre, majd kijelentette, hogy Franciaország nem él a lármás propaganda eszközeivel, hanem bizik az igazság győzelmében.

BIZTOSITVA VAN A SZOVJET-SZÖVETSEG FELVÉTELE

A Szovjetszövetség felvételének az ügyben nem támadtak újabb nehézségek. A párisi Petit Journal helyzetjelentése szerint hétfőre kitűnt, hogy a Szovjet jelöltséget nagy többséggel elfogadják. Beavatott népszövetségi körökben hétfő estére várták ennek a nagyfontosságú kérdésnek az eldöntését.

Az akadémikusok lengyelek magatartását részben a Moszkva és Varsó között lefolyt közvetlen tárgyalások, részben pedig Barthounak Beck lengyel külügyminiszterrel tartott megbeszélése puhította meg. A Manchester Guardian genfi tudósítójának jelentése szerint Barthou és Beck vasárnapi bizalmas vitája igen viharos volt. Amikor Beck kijelentette, hogy Pilsudszky nem hajlandó minden feltétellel hozzájárulni a Szovjetszövetség felvételéhez, Barthou sarokba szorította a lengyel külügyminisztert s értésére adta, hogy

Lengyelországnak választania kell Franciaország és Németország között.

Ha a lengyel kormány fel akarja bontani a Franciaországgal való szövetségét, akkor beszéljen nyíltan, vagy pedig tartsa be hűségét a szövetség fennálló rendelkezéseit. Barthou határozott fellépése nyilván nem maradt hatás nélkül.

Különben a Szovjetszövetség felvételének a kérdése a szombati zárt tanácsülésen is szóba került. Az állásfoglalásokból kiderült, hogy

bár az egyhangú felvétel lehetősége teljesen meggyőzőnek tekinthető, a kétharmadnyi többség kétségtelenül biztosítva van.

Vasárnap este Barthou hosszabb tanácskozást folytatott Hendersonnal, a leszerelési értekezlet elnökével arról, időszerű-e a leszerelési értekezlet elnöki tanácsát a mostani népszövetségi üléshez hívni?

Hogy Barthounak mi volt az álláspontja, arra következtetni lehet a párisi Quai d'Orsay körének véleményéből, amely szerint a leszerelés ügye számos országban elvesztette társát, Németország visszatérésére várni hiú reménység, az utóbbi hónapok diplomáciai tárgyalásai során a biztonság kérdése került előtérbe, ennek megoldására pedig szükség van a Szovjetnek a Népszövetségbe való felvételére, végül meg ajánlatos bevárni ebből a szempontból Barthou római, valamint Sándor jugoszláv és Károly román király párisi látogatásának az eredményét, — következésképpen a leszerelési értekezlet elnöki tanácsának az összehívása csak később kívánatos, nehogy a helyzet tisztázatlansága folytán csak újabb bonyodalmak keletkezzenek és a helyzet elmérgesedjék.

Ezek után minden amellet szót, hogy a leszerelésről a mostani ülésakkal párhuzamosan nem fognak tárgyalni.

BÉCS VALLALJA A NÉPSZÖVETSEG ELHELYEZÉSE

A párisi Liberté úgy tudja, hogy az osztrák kormány beleegyezését adta a Népszövetség székhelyének Bécsbe való áthelyezésére, arra az esetre, ha Svájc továbbra is tiltakozik a Szovjetszövetség népszövetségi tagsága és szereplése ellen. Amennyiben a svájci kormány nem változtatja meg magatartását, úgy — véli a lap —, a székhelyváltás már a jövő héten megtörténik.

Itt említjük meg, hogy Ausztria képviselőiben vasárnap este Schuschnigg kancellár és Berger-Waldeneck külügyminiszter Genfben érkezett.

Tiltakozott a kisebbségek üldözése, a cenzura és az ostromállapot ellen a szociáldemokrata-párt kolozsvári tartományi gyűlése

Az alkalmaztatásukból kidobálni kisebbségi munkások és tisztviselők kenyerükkel szülőföldjüket is elvesztik

Kolozsvár, szeptember 11.

Szombaton és vasárnap a romániai szociáldemokrata párt erdélyrészi tartományi gyűlést tartott, amelyen az erdélyi megyék mintegy hatvan hivatalos megbízottja jelent meg. A megnyitó beszédet Jumanca szenátor mondotta, majd Bruder tartományi titkár adott terjedelmes beszámolót a párt munkájáról s részletesen kitért a jelenlegi politikai helyzetre, megemlítve azokat az egyre erősödő politikai és társadalmi tényezőket, amelyek nyugtalanítóan jobboldali irányba taszítják az ország kormányzását. Beszámolója végén a pártvezetőség nevében hivatalos határozati javaslatot terjesztett elő. A javaslatot a gyűlés elfogadta s így a tartományi pártgyűlés

tiltakozó táviratot küldött Tatarescu miniszternek, hogy — bár semmi szükségesség nem indokolja, még mindig erőnyben tartják a cenzurát és a kivételes intézkedéseket.

Azután Deutschek Géza dr. kolozsvári ügyvéd tartott nagy beszédet a kisebbségi munkások és alkalmazottak üldözéséről és elkenyértelenségéről. Megemlítette, hogy az utóbbi időben már a magánvállalatok is kezdik elbocsátani a kisebbségi alkalmazottakat. Megindult ez a folyamat először azoknál a vállalatoknál, amelyek román vezetésűek kaptak s aztán folytatódott még a kisebbségi jellegű vállalatoknál is. A példával természetesen

az állam járt elől, amikor a közüzemektől, a vasutól és a postától nyelvpizsgáztatások ürügye alatt kiűzték a kisebbségi embereket.

nem törődve azzal, hogy ezek a szerencsétlen emberek kereset és kenyér nélkül maradnak, noha jó és becsületes munkások voltak, tehát nagyon hasznos tagjai az államnak. A kormány elfelejté, hogy a munkával éppen eléggé megterhelte embereket sem idejük, sem lelkierejük nincs nyelveket tanulni. Kérte a pártot,

hogy találja meg a megfelelő eszközöket és siessen a nyomorúságra ítélt kisebbségi munkások és alkalmazottak segítségére.

Deutschek után Boticiu Romulus nagybányai kiküldött ugyanebben a kérdésben szólalt fel. Mindenben igazat adott

Maniu kétórás beszédében védekezett a támadások ellen s kijelentette, hogy aláveti magát a párt döntésének

Vajda Sándor gunyoros hangon beszélt a „szoválistákról”

Bukarest, szeptember 11.

A nemzeti-parasztpárt végrehajtóbizottságának mai ülésén Maniu szólalt fel elsőnek. Beszéde két óra hosszat tartott. Mirtonak válaszul kijelenti, hogy annakidején programot készített, melynek két része volt, egy pénzügyi és gazdasági és egy alkotmányos kérdésekkel foglalkozó része. A gazdasági és pénzügyi program azonban időközben, Mihailache kívánságára, lekerült napirendről.

Ami az alkotmányos kérdéseket illeti, teljesen egyetért Mihailache álláspontjával. Tiszteletben tartja a Korona előjogait, de ugyanakkor nem feledkezik meg a nemzet előjogairól sem.

A kolozsvári Romania Nouáról kijelenti, hogy bár a lap programja több tekintetben egyezik az ő programjával, mégsem tekintheti ezt az újságot egyéni szócsövének. Nem vállalhat felelősséget azokért a cikkeket, melyek ebben a lapban megjelennek. A szovátai gyűlést sem ő hívta össze,

visszont nem érti: mennyiben lehet a pártnak nézve kellemetlen, ha a párt egyes tagjai becsületes szándékkal összegyűlnek, hogy a belső bajok orvoslási módjáról tanácskozzanak.

— Senkisé nem állíthatja magáról, hogy csalhatatlan — mondja Maniu. Hivatkozik a nemzeti-

Deutschek Géza megállapításainak s maga részéről is kérte a pártvezetőséget, hogy

tegyen lépéseket a kormánynál a jelenlegi rendszer beszüntetése érdekében,

hiszen a közüzemektől és magánvállalatoktól kiűzött kisebbségi munkások és tisztviselők munkájukkal együtt szülőföldjüket is elvesztik, mert kénytelenek nagy tömegekben az okirályságba önzleni s ott keresni munkát, ha mást nem kapnak, időszaki foglalkozást, bizonytalan alkalmaztatást.

A felszólalók sorát Daradics József sepsiszentgyörgyi kiküldött zárta le. Daradics megrázó szavakban tárta a gyűlés elé a székelyföldi nyomort.

A továbbiak során a gyűlés a pártvezet belső ügyeit, ügykezelését, szervezési kérdéseit tárgyalta le.

sem mondható el jelenlegi ellenfeleiről. Allandóan szabotálták, akadályozták gúrditettek útjába. Bukása is ezeknek az aknamunkáknak köszönhető.

Vajda ironikusan beszél a szovátai gyűlésről, melynek nem látja értelmét.

Egy hang: Szovátán senkisé nem támadta Ont. Vajda kijelenti, hogy hi marad a párthoz és várja a bizottság határozatát.

Az ülés még tart.

Seguyabb

A KONSTANCAI KOLERAGYANUS

megbetegedésekkel kapcsolatban a hadügyminisztérium ma hivatalos kommunikét adott ki. Ebben megállapítja, hogy az orvosi vizsgálat eddigi eredményei nem támaszthatják alá az eredeti föltevéseket. Nem kolera, hanem hozzá hasonló bélbetegség pusztított Konstancán. A minisztérium erőteljes intézkedéseket fogantatosított a járvány elfojtására.

A PÉNZÜGYMINISZTER ELNÖKLE-TÉVEL

ma ülést tartott a jegybankban a Banca Națională nagytanácsa. Megtárgyalták a belföldi kölcsönnel kapcsolatos pénzügyi kérdéseket és megbeszéltek a tájékoztatást, melyet a napokban hoznak nyilvánosságra.

MIHALY NAGYVAJDA

Tatarescu miniszterelnök társaságában kirándulásra ment a Retezat-hegységbe. Tatarescu kedden tér vissza Bukarestbe, hogy részt vegyen a délutánra összehívott minisztertanácson.

KÁROLYI JÓZSEF GRÖF,

az ismert magyarországi legitimista vezér a svábhgyi szenátoriumban meghalt. Az alig 50 éves ember öt év óta állandóan betegeskedett. Halálának közvetlen oka akut szívgyengeség volt.

UJABB REPÜLŐSZERENCSET-LENSEK TÖRTÉNT

Magyarországon, Szombathely mellett. Az ottani repülőiskola két vadászgépe 2 ezer méter magasságban összeütközött és lezuhant. Az egyik gép vezetője, Kovács Gyula légügyi felügyelő a kigyulladt gép roncsai alatt szénázott. A másik gép vezetője, Boskovich Sándor ezer méter magasságban kiugrott a gépből és ejtőernyője segítségével szerencsés földet ért.

BETHLEN ISTVAN VOLT MAGYAR MINISZTERELNÖK

szombaton kétórás tárgyaláson volt Gömbös miniszterelnöknél. A tárgyalásról csak annyit szivárgott ki, hogy fontos külpolitikai kérdések kerültek napirendre s ezért Bethlen és Gömbös még folytatni is fogják a tanácskozást.

SPORT-ÉLET

A torinói stadion üres tribünjei előtt:

Óriási hőségben, több számban mérsékeltebb eredménnyel befejeződött az Európa-bajnokság

A nap meglepetése: a magyar Szabó győzött 800 méteren — Favoritok veresége — Pontversenyben: 1. Németország 2. Finnország 3. Magyarország — Havaletz, Románia nem tudta kidobni a 43 méteres standardot és a döntőbe sem jutott

Torinó, szeptember 11.

Az Európa-bajnokság befejeződött. Az első ilyen verseny volt és máris igazolta létjogosultságát. Bár az atléták nagyrésze az óriási hőség miatt nem tudta legjobb eredményét elérni, az európai atlétika mégis bebizonyította, hogy kezd nyomába lépni az amerikai színvonalnak.

Az európa-bajnokságok egyetlen nagy

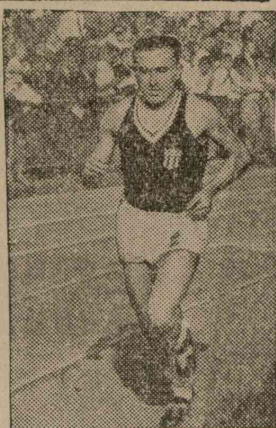
szépséghibája az volt, hogy a hatalmas tribünök valósággal átitottak az ürességtől. Különös kép lehetett: a lézengő nézők vizes törülközőt csaptak fejükre és úgy védekeztek a tűző nap ellen... Hogy nem volt lelkesítő biztatás, az kihatott az eredményekre is.

Az utolsó nap eredményei között a legnagyobb meglepetés volt: a magyar Szabó kitűnő futással mellbedobással győzött a

500 méteren. Több favoritvereség volt egyébként. Különösen gyenge a súlydobás eredménye.

Havaletz, Románia, meglepetésre a 43 méteres standardot sem tudta kidobni a diszkosszal. A döntőbe sem jutott. Pedig az egyetlen volt, aki szerezhetett volna pontokat Romániának.

A részletes eredmények.

Favoritvereség: a világrekorder lengyel Kusocinsky egyetlen számban sem győzött

mp. 3. Rivolta olasz 4 óra 54 p 05.4 mp.

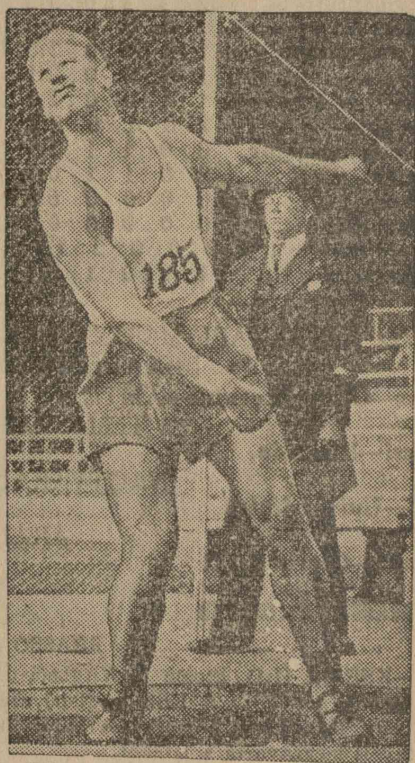
Európa-bajnok: Viiding észt 15 19 m.

NÉMETORSZÁG GYŐZÖTT, MAGYARORSZÁG HARMADIK A PONTVERSENYBEN

1. Németország 125 pont. 2. Finnország 98 pont. 3. Magyarország 73 pont. 4. Svédország 63 pont. 5. Olaszország 55 pont. 6. Hollandia 47 pont.

HANY GYŐZELMET SZEREZTEK AZ EGYES NEMZETEK?

Németország 7, Finnország 5, Hollandia 3, Magyarország 2, Franciaország, Svédország, Észtország, Lettorság 1—1 győzelmet arattak.

Anderson a „svéd óriás”, a diszkoszvető világrekorder, akitől most hiába vártak világrekordot

100 MÉTER

Európa-bajnok: Berger holland 10.6 mp. 2. Borchmeyer német 10.7 mp. 3. Sir magyar 10.7 mp. 4. Hänni svájci 10.8 mp. 5. Osendarp holland 10.9 mp. 6. Hornberger német 10.9 mp. Először Borchmeyert hirdetik ki elsőnek, majd a célbírói ítéletet a Kirby-kamara felvétele alapján helyesítik és Berger a győztes.

200 MÉTER

Európa-bajnok: Berger holland 21.5 mp. 2. Sir magyar 21.5 mp. 3. Osendarp holland. 4. Kovács magyar.

Sir erős hülése miatt nem akart indulni. A vezetők mégis elindították. Hogy helyesen, bizonyítja a hatalmas küzdelem, melyben Sir csak 30 cm-el maradt verve. Sir élete legjobb idejét futotta.

400 MÉTER

Európa-bajnok: Metzner német 47.9, 2. Skawinsky francia 48. 3. Watzenfeldt svéd 48. 4. Tavernari olasz 48.6, olasz rek. beállítva. 5. Boisset francia 48.7. Az olasz Rabaglio feladta.

400 GÁT

Európa-bajnok: Scheele német 53.2 mp. német rekord. 2. Jaervinnen finn 53.7 mp. 3. Mantikas görög 54.3 mp

MARATHON

Európa-bajnok: Toivon n finn 2 ó 52 p 29 mp. 2. Enochsson svéd 2 ó 54 p 55.6 mp. Genghini olasz 2 ó 55 p 03.4 mp. 4. Galambos magyar 2 ó 55 p 14 mp. A többi feladta.

TAVOLURGAS

Európa-bajnok: Leichum német 745 cm. 2. Berg norvég 731, 3. Long német 725, 4. Paul francia 716, 5. Maffei olasz 712, 6. Koltai magyar 701.

HARMASUGRÁS

Európa-bajnok: Peters holland 14.89 m. 2. Svensson svéd 14.83 m. 3. Rajasaari finn 14.73 m.

SÜLYDOBÁS

Európa-bajnok: Viiding lett 15.19 m. 2. Kuntsi finn 15.19 m. 3. Douda cseh 15.15 méter.

Feltűnő gyenge eredmények.

A magyar Darányi 14.86 m-el hatodik.

KALAPÁCSVETÉS

Európa-bajnok: Pörhöli finn 50.34 m. 2. Vandelli olasz 48.69 m. 3. Janson svéd 47.85, 4. Sköld svéd 47.42, 5. Poärni finn 46.83, 6. Poggoli olasz 46.57.

DISZKOSZVETÉS

Európa-bajnok: Anderson svéd 50.58, 2. Winter francia 47.09, 3. Donogán magyar 45.95 és fél, 4. Remecz magyar 45.54, 5. Viiding észt 45.51.

6. Oberweger olasz. Havaletz Románia a 43. méteres minimumot sem tudta kidobni és nem került döntőbe. Ha itthoni formáját elérte, második lehetett volna, de feltétlenül helyezett.

DEKATLON

Európa-bajnok: Sievert német 8103.745. 2. Dahlgren svéd 7770.83 pont. 3. Plawczyd lengyel 7552 pont.

4x100 MÉTER

Európa-bajnok: Németország 41 mp. 2. Magyarország 41.4 mp. 3. Hollandia 41.6 mp.

A nap meglepetése: a magyar Szabó győzelme 800 méteren

800 MÉTER

Európa-bajnok: Szabó magyar 1 p 52 mp. magyar rekord. 2. Lanzi olasz 1 p 52 mp. 3. Dessecker német 1 p 52.2 mp. Mellszélességgel nyerve.

5000 MÉTER

Európa-bajnok: Rochard francia 14 p 36 mp. 2. Salminen finn 14 p 43.6 mp. 3. Virtanen finn.

A magyar Kelen 15 p 16 mp-el hatodik.

110 GÁT

Európa-bajnok: Kovács magyar 14.8, magyar rekord beállítva, 2. Wegner német 14.9, 3. Albrechtsen norvég 15, 4. Kanan holland 15, 5. Valle olasz 15.1.

Az osztrák Lettner négy gátat döntött és ezért diszkvalifikálták.

4x400 MÉTER

Európa-bajnok: Németország 3 p. 14.1 mp. 2. Franciaország 3 p 15.6 mp. 3. Svédország 3 p 16.6 mp. 4. Olaszország.

50 KILOMÉTERES GYALOGGLAS

Európa-bajnok: Dalinsch lett 4 ó 49 p 52.6 mp. 2. Schwab német 4 ó 53 p 08

Nemzeti Bajnokság

A Nemzeti Bajnokság üzembe lendült. A NAC—Unirea Tricolor kivételével azonban lanyhább küzdelmeket hozott ez a forduló.

A kerületi bajnoki mérkőzések is megindultak. Az eredmények:

Remek finis:

NAC—Unirea Tricolor
2:1 (0:0)

Bukarest, szeptember 11.

A NAC megtörte hagyományos balszerencsését az Unirea Tricolor ellen és győzött ellene.

Seifert lőtte a vezetőgólt, Kovács egyenlített, Glanzmann szerezte meg a győzelmet.

A NAC remekül finiszelt! A gólok a második félidő 22., 35. és 45. percében estek!

Pontosztózkodás:

Crisana—Ripensia
2:2 (2:2)

Nagyvárad, szeptember 11

A Crisana fölény az első félidő elején Barátky és Máté góljaival már 2:0-ás vezetéshez juttatja a nagyváradiakat. A Ripensia azonban nem hagyja magát. Beke és Dobay (fejes) góljaival egyenlített. Az iram azután ellanyhul, mint ha álmos lett volna a játék.

Könnyedén:

Venus—AMTE 4:0 (4:0)

Arad, szeptember 11

Biztos fölényű győzelem. A második félidőben az AMTE nagyon belefelecszik, és meg is akadályozza a további gólokat. Colea Valcov (3) és Manole a gólszerzők.

Egyfélidős játékkal:

Universitatea—Gloria CFR
3:0 (1:0)

Kolozsvár, szeptember 11

Az Universitatea csak az első félidőben játszott jól, a másodikban viszszaesett. De ekkor a gyenge formában játszó Gloria CFR nem tudott veszélyes lenni.

Jonas (11-es), Orzea és Muresan a góllövők.

A JIUL GYŐZELME JUGOSZLÁVIÁBAN

Szabadka, szeptember 11.

A Jiul szabadkán turázó csapata szép győzelmet aratott Szabadkán:

Jiul—ZsAK 2:0 (1:0).

Baska—Jiul 4:4 (3:2). A bíró elnyomta a petrozsényi csapatot. A Jiul Medve játéka sulyosabban megsérült.

REGÉNYE A B. L. ÉS NÉPUJSÁG AJÁNDÉKREGÉNYE A B. L. ÉS NÉPUJSÁG AJÁNDÉKREGÉNYE MEGJELENT

MA
JELENT MEG

A B. L. ÉS NÉPUJSÁG AUGUSZTUSI
AJÁNDÉKREGÉNYE

HEGYI ILONA

„FABIAN & COMP” című regényét az ismert feltételek mellett a B. L. és Népujság minden előfizetője és olvasója megkaphatja lapjaink kiadói hivatalába, a B. L. bármelyik kerületi megbízottjánál, bizonyosunknál és minden lapárusítónál. — Kérje és olvassa ezt a regényt!

Ha jobb a kondíció...

CFR—Juventus 2:1 (2:1)

Bukarest, szeptember 11.

A CFR nagyszerű kondícióba jött csapata meglepetést csinált. A mérkőzést különben két részletben játszották le. — Szombaton a második félidő 30. percében eső miatt félbeszakadt. Az elmaradt 15 percet vasárnap délelőtt játszották le, de az eredmény nem változott. Zăinescu lövi a vezetőgólt, 0:1, majd Medve egyenlít 1:1, végül Tepeneag 2:1.

A NEMZETI BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. Rápensia	2	1	1	0	5:2	3
2. Venus	1	1	0	0	4:0	2
3. Universitatea	1	1	0	0	5:0	2
4. NAC	1	1	0	0	2:1	2
5. CFR	1	1	0	0	2:1	2
6. Crisana	1	0	1	0	2:2	1
7. Unirea Tricolor	2	0	1	1	3:5	1
8. Gloria CFR	2	0	1	1	0:3	1
9. Kinizsi	0	0	0	0	0:0	0
10. Romania	0	0	0	0	0:0	0
11. Juventus	2	0	0	2	1:5	0
12. AMTE	1	0	0	1	0:4	0

A JÖVŐ VASÁRNAPI MÉRKŐZÉSEK

BUKARESTBEN:

Venus—CFR, Juventus—AMTE.

TEMESVÁR:

Kinizsi—Rápensia.

NAGYVÁRAD

NAC—Universitatea.

ARAD

Crisana—Gloria CFR

Román Kupa

BRASSÓ

Astra—KSE 3:1 (1:1). Stoian és Virgheti (2) illetve Rigó a góllövők. A KSE meglepő szépen játszott. Kár, hogy a mérkőzés eldurvult és botrány is megzavarta a játékot.

TEMESVÁR

Banatul—Fortuna 7:1 (4:1).

SZÉKELYUDVARHELY

Hargita—Suburbii Brassó 7:0 (4:0).

Megismételt selejtező

Romania-Tac 3:1 (1:1)

Ovott a TAC is

Temesvár, szeptember 11.

A megsemmisített és újrajátszott nemzetibajnoki selejtezőt a Romania nyerte. 3:1 arányú kolozsvári győzelmével két gól előnnyel indult Temesvárt. Ugyanígy arányban győzött most is. A TAC nem tudta megismételni akkori jó formáját. Posszák lötte a vezető gólt a 3. percben, Felecan egyenlített a 24. percben. Az újabb gólokat is Felecan lötte.

A TAC megövt a mérkőzést, azon a címen, hogy a Romania Varten nevű játékos a igazolatlanul játszott.

Bajnoki mérkőzések

BRASSÓ

IAR—BMTE 5:0 (1:0). Szép, fair játék. Spirea (2) és Huncut a góllövők.

Vulturii—Soimii 4:1 (3:0)

Botfalusi CSK—Venus 8:1 (3:1). Másodosztályú bajnokság. A botfalusi együttes rövidesen nagy csapat lesz.

Cercetas—Zernest 2:0 (2:0). Másodosztályú bajnokság. Meglepetés.

ARAD

Unirea—Soimii 4:3 (2:3).

Transylvania—Tricolor 2:1 (1:0).

Olympia—Hakoah 1:1 (1:0).

SZATMÁR

Kolping—Barkochba 3:2 (2:1).

NAGYKÁROLY

Szatmári Törökvs—Nagykárolyi Törökvs 3:0 (1:0).

SZINÉRVÁRALJA

Viktoria Nagykaroly—Seini 1:1 (1:0).

Barátságos mérkőzések

EGY ELDÖNTETLEN, EGY VERESÉG A BRASSÓI CFR BRAILAI MÉRLEGE

Két mérkőzést játszott a brassói CFR csapata Brailán. Az eredmények:

ACFR—Dacia Unirea 1:1 (0:0). Ströck III. lövi a vezető gólt a szünet után, 6. percben. A brailai csapat a 35. percben egyenlített.

Franco Romana—ACFR 4:0 (2:0)

SEPSISZENTGYÖRGY

Brasovia—SMTE 5:1 (1:0). Az első félidő csaknem egyenlő ellenfelek küzdelme. Botos a 27. percben öngól 0:1. A félidő 40. percében kínos incidens zavarta meg a mérkőzést. A Brasovia Siegel nevű játékos a kapu előtt csúnyán faultolja az MTE egyik csatárát, mire a közönség köréből berohant a pályára egy Kiss Árpád nevű és arcúl vágta Sie-

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

ROMÁN IPARI KIÁLLÍTÁS ÉS VÁSÁR

E. T. I. R.

MEGNYILIK: Szombaton, 1934. szeptember 15-én

BUKARESTBEN, A KÁROLY-PARKBAN

Románia teljes ipara — a legszebb román parkban.

50% vasúti kedvezmény.

gelt. A második félidő 9. percében az MTE Ráduly révén egyenlített, a félidő végére azonban teljesen kifulladás a Brasovia egymás után éri el góljait. Szika 29. perc, Nuridsány 33. perc, Szika 33. és 44. p.

CFR—Macabi 1:1 (1:0).

GYERGYŐSZENTMIKLÓS

Bohus—Kolping 5:1 (3:1). Szombaton

GySE—Bohus 4:3 (1:2). Vasárnap.

SZATMÁR

Olympia CFR—Craintovan Krajova 4:2 (2:2).

MAROSVÁSARHELY

Mures—MSE, MMTE kombinált 1:1 (1:1).

RESICA

RMTE—Fraternitas 8:0 (2:0).

LUGOS

Vulturii—Electrica 5:3 (2:1).

Germania—Hertha Zsombolya 3:3 (2:1).

TEMESVÁR

Kinizsi—TMTE 4:2 (2:1).

Freidorf—Kadima 3:1 (2:1).

SZAMOSUJVÁR

Spárta—Victoria Kolozsvár 9:3 (4:1).

BESZTERCE

Unirea Kolozsvár—Gloria 2:2 (1:0).

Magyarországi cég keres Erdélyben

TISZTVISELŐT

aki lenyűgöztetné a dolgozókat és szorgalmasan, átvételben, expedicióban önállóan eljár a vállalatok „fegyver” jellegére Rudolf Mosse hirdetőirodába Cluj, Calea Victoriei 27 címzendők.

Küzdelem népiünk egészségeért

Dr. VENDE JÁNOS tanársegéd:

A nemi betegségek

okai, tünetei, kezelése, védekezés 60 Lej

Dr. FÖLDES LAJOS orvos:

A női betegségekről

Megelőzés, védekezés Hasznos tudnivalók egészséges és beteg nőknek!

Ara 102 lej. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Vidékre való szállításnál portót felszámítunk.

Német zsebszótárak

A német szavak is latin (magyar) betűkkel szedve.

Lingua, Schenk: Kézi szótárak, 160, mindkét rész egybekötve

Lei 120

Magyar—német rész, külön kötet

Lei 45

Német—magyar rész, külön kötet

Lei 45

Schidlof: Német liliput zsebszótár, 120, két rész egybe

Lei 45

Lingua: Német liliput zsebszótárak, 320

Lei 45

Magyar—német rész, külön kötet

Lei 45

Német—magyar rész, külön kötet

Lei 45

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

SZATMÁR

Phönix—Olympia CFR 3:2 (1:1).

Szombaton.

NAGYBANYA

Phönix—Tricolor 3:0 (2:0).

NAGYSZEBEN

HTV—CFR 1:0 (1:0).

CSIKSZEREDA

Csikszeredai MC—Csikszentmártoni SC 5:1 (4:1).

Bologna nyerte az idén a Középeurópa Kupát

Bologna, szeptember 11.

A Középeurópai Kupa döntőjének második fordulóját Bolognában játszották le. Otthonában szinte legyőzhetetlen a Bologna. Most is nagyon hengerelt. Mint előrelátható volt, az Admirának nem volt elég a Bécsben szerzett egy gólos előny. A Bologna már az első félidőben „belenyargalt” és bebiztosította győzelmét.

Bologna—Admira 5:1 (4:1).

Bécsben: 2:3. Bolognában 5:1, tehát 7:4 gólaránnyal győzött végeredményben.

Budapest bomba meglepetése

Kikapott a Ferencváros az Attilától

Hungária—Soroksár 7:1 (2:0).

Phöbus—Budai 11 3:1 (2:0).

Attila—Ferencváros 3:1 (2:0).

Kispest—Szeged 2:2 (2:0).

III. ker.—Ujpest 1:1 (1:0).

A MAGYAR PROFIBAJNOKSÁG ÁLLÁSA

1. Hungária	2	2	0	0	14:2	4
2. Attila	2	2	0	0	5:2	4
3. Kispest	2	1	1	0	3:2	3
4. Bocskai	1	1	0	0	4:1	2
5. Phöbus	1	1	0	0	3:1	2
6. III. kerület	2	0	2	0	3:3	2
7. Ujpest	1	0	1	0	1:1	1
8. Szeged	1	0	1	1	3:4	1
9. Somogy	3	0	1	2	4:13	1
10. Ferencváros	1	0	0	1	1:3	0
11. Budai	1	0	0	1	1:3	0
12. Soroksár	2	0	0	2	1:8	0

*

KRAKKÓ

Bocskai—Krakkó válogatott 3:1 (1:0).

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej. vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Álláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyeszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Eladó Erdély fővárosában, betegség folytán, 22 év óta fennálló fűszer- és gyarmat-áru engros és detail üzlet. Erdélyi 550.000 lejigére a kiadóba irjanak. 14563

Hidraulikus olajprést és egy 21. „Ganz”-hengereket keresek vételre. Eladók 50 HP. indított félstabil gőzgépet. Követőket díjazom. Ing. Elias Győző, Timişoara IV. Bulev. Duca 27. 14337

Megyeszékhelyen, a város legforgalmasabb pontján nagy vevőkörrel rendelkező 30 év óta fennálló vegyeskereskedés italmérőssel, haláleset miatt kedvező feltételek mellett átadó. Cím 14498. szám alatt a kiadóban.

Keresünk megvételre jó állapotban levő írógépet. Ajánlatok „Castel” jellegűre a kiadóba. 14616

Állást nyer

Szerényebb igényű gépész, aki jó gatterlakatos is, keresek. Jelentkezni szeptember 20. Benke fűszergyár, Estelnic, jud. Treiscaune. 14596

Vízimalomhoz társat keresek kevés összeggel. Veres István, Satu-Nou, jud. Braşov. 14632

Feltétlenül perfekt magyar gyorsírónót keresünk, legalább egy hónapig tartó kisegítő munkára. Ajánlatokat „Vállalat” jellegűre a kiadóhivatal továbbít. 14645

Kereskedelmi végzett pénztárnok és butorszakmában bevezetett elsőrendű eladó, román, német, magyar nyelvtudással felvételnek a brassói főköhoz, Székely és Réti Butorgyár Rt.-nél. Ajánlatok Tg. Muresre kéretnek. Rajzolásban jártas eladó előnyben részesül. 14500

Elsőrendű varrónőket keres jó fizetéssel Maison Teri, Galati, Domnească 43. 14634

Keresünk azonnali belépésre vasszakmában teljesen jártas kereskedő segédet. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Noe és Godel címre, Gherla (Szamosujvár) küldendők. 14621

Állást keres

25 éves zöltség- és virágtermelő kertész állást keres. Hés Miklós, Ploesti, Str. Juon Bob 50. 14503

Diesel- és gőzgépész, összes vizsgákkal, villanytelep és faüzemi gyakorlati állást keres. Szabó L., Oradea, Str. Constantei 2. 14637

Lakás

Kolozsváron kertes házban diákok kóserkosztall lakást kaphatnak. Gabel, Berthelot 6. szám. 14420

Házasság

Intelligens családok gyermekei közreműködésével szerencsés házasságot köthetnek módszerem, diszkrét és egyéni. Komoly érdeklődésre díjtalanul válaszolok. Jurcsákné, Oradea, Regele Ferdinand 7. 14395

Akadémiát végzett izr. festőművész házasság céljából urileánnyal vagy elvált urasszonnyal, ki 100—150.000 lej készpénzzel társulna üzletvitelhez, fényképes, komoly levelet kér, „Közvetítő iroda” Oradea, Duca 8. 14633

Okleveles gyógyszerész elvett jólelkű zsidó lányt, félmillió hozománnyal. Megbízott: Jurcsákné, Oradea, Regele Ferdinand 7. 14633

A HAZICUKRASZAI KEZELŐNYVE. Krbekné kitűnő munkája alapján a legegyszerűbb és a legkülönlegesebb téstákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukrászok otthon negyedannyi költséggel Ára félévazon kötésben 40 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.